



**A settler in front of Ma'on settlement speaking with Israeli soldiers, South Hebron Hills, September 22, 2012. (Yotam Ronen/Activestills)**

# De ‘Omvolking’ van Palestina 1917-2022

## Deel 2: Palestina 1949-2022

### Hoofdstuk [1](#): De Mizrahim

### Hoofdstuk [2](#): Palestina na Juni 1967

## Hoofdstuk 1: De Mizrahim

**1.1.** Herzl had zijn etnisch-Joods koloniseringsproject bij de toenmalige grootmachten onder meer gepromoot met het argument dat een dergelijke Europese kolonie in de Levant voor Europa een “voorpost” en “verdedigingswal” zou vormen tegen de “barbarij van Azië”.<sup>1</sup> Ook later beschouwden de zionisten het als hun historische missie de Europese civilisatie te verspreiden in de ‘achterlijke’ Oriënt. Of in de woorden, later, van David Ben-Goerion: “Wij zijn hier gekomen als Europeanen.”<sup>2</sup> Bij de uitvoering van wat in de Balfour Declaration geformuleerd was als “de vestiging in Palestina van een nationaal tehuis (homeland) voor het Joodse volk,” vormde de raciale afkeer voor de “Arabieren” een basisgegeven van de zionistische ideologie.<sup>3</sup>

Het lijkt daarom curieus dat het establishment van de witte “Ashkenazim”<sup>4</sup> in de pas opgerichte Joodse staat de massa-immigratie ging stimuleren zo al niet zelf organiseren van honderdduizenden “Arabische” of “Oosterse Joden” – vandaar “Mizrahim” (cf. het Arabische woord “Mashriq” voor het “Oosten”) - uit de omringende landen. De behoeften, echter, aan goedkope (en dociele) arbeidskrachten samen met demografische overwegingen – de etnisch-religieuze verhouding tussen joden en niet-joden in wat een ‘democratische’ Joodse staat wou zijn – speelden hier een belangrijke rol.

Een tekort, trouwens, aan goedkope arbeid (bij een toevloed aan gratis Joods kapitaal) had reeds tijdens de eerste decennia van de zionistische kolonisering van Palestina voor kopbrekens gezorgd bij geïmmigreerde nijveraars. Goedkope én naar werk zoekende arbeidskrachten waren nochtans ‘en masse’ aanwezig in de gedaante van een Palestijns proletariaat, waaronder een toenemend aantal ‘fellahin’ die, als pachters, van hun grond verjaagd werden. De verklaring voor deze ‘absurde’ situatie ligt bij het exclusi-

---

<sup>1</sup> In zijn „*Der Judenstaat: Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage*” (1886): „Wenn Seine Majestät der Sultan uns Palästina gäbe, könnten wir uns dafür anheischig machen, die Finanzen der Türkei gänzlich zu regeln. Für Europa würden wir dort ein Stück des Walles gegen Asien bilden, wir würden den Vorpostendienst der Kultur gegen die Barbarei besorgen.“ Zie de facsimile uitgave van het boek door © 2005 Projekt Gutenberg-DE, p. 43 (*Palästina oder Argentinien?*).

<sup>2</sup> “Hoewel onze oorsprong in het Oosten ligt en wij aan het terugkeren zijn naar het Oosten, brengen wij de Europese beschaving met ons mee en zouden wij onze banden met de Europese civilisatie niet willen verbreken.” Citaat in: Jeff Halper, “*Decolonizing Israel, Liberating Palestine. Zionism, Settler Colonialism, and the Case for One Democratic State*” (2021), p. 36. NB Geboren in 1886, luidde Ben-Goerions oorspronkelijke, Poolse naam David Gryn ([Wikipedia](#)).

<sup>3</sup> Joodse activisten die in Palestina publiekelijk ijverden voor een verbond tussen Joden en Palestijnen, riskeerden letterlijk hun leven. Zo de Nederlandse orthodoxe jood Jacob Israël De Haan. Naar Palestina gereisd als een zionist, stelde hij vast dat het land niét ‘leeg’ was en werd een actief verdediger van een staat met gelijke rechten voor iedereen. Op 30 juni 1924 werd hij door zionistische agenten vermoord. Zie: Jacob Israël De Haan, “*Palestine 1921*. » Présentation, traduction du néerlandais et annotations par Nathan Weinstock (L’Harmattan, 1977).

<sup>4</sup> “Ashkenazim” Is de nog altijd gangbare benaming voor de (bevoorrechte) nazaten van de uit Europa afkomstige joodse kolonisten. PS Het personage ‘Ashkenaz’ komt in boeken van de Tenach enkele keren ter sprake (bv. Genesis 10:3). In de middeleeuwse traditie golden de Duitse (Rijnland) joden als diens nakomelingen. Ook de joden in Oost-Europa gingen die benaming claimen (cf. het Rijnland gold als meer geciviliseerd). Zie Shlomo Sand, “*The Invention of the Jewish People*”, p. 243.

visme en segregatisme dat inherent is aan de zionistische ideologie.<sup>5</sup> Toen reeds, daarom, was de immigratie van Jemenitische joden aangemoedigd: zij waren tegelijkertijd én ‘gepast’ joodse én adequaat goedkope, *"natuurlijke werkers; door hun fysiologie en cultuur konden zij met de Palestijnen wedijveren voor vergelijkbare banen en lonen."*<sup>6</sup> Ook in de post-Nakba Joodse staat, dus, vormde dat bij de zionistische leiding een belangrijke overweging.<sup>7</sup> Zij vormde weliswaar niet de enige historische factor die ter verklaring van de *massale* Joodse exodus uit de Arabische landen in rekening moet worden ingebracht.<sup>8</sup>

De massa-immigratie naar Israël in de jaren '50 betrof vooreerst de zogenaamde *"Oosterse"* of *"Arabisch"* Joden. Ondanks hun diverse nationale en culturele achtergrond worden zij altijd tot één omvattende categorie herleid: die van de *'Mizrahim,'* Hebreeuws voor: *"Oosterlingen"*.<sup>9</sup> Voor de betrokkenen zelf vormde die exodus uit hun land naar Israël een bijzonder traumatisch gebeuren. Dat was bijvoorbeeld

---

<sup>5</sup> De *"Tweede"* of *"Nieuwe"* Yishoef legde aan Joodse ondernemers in Palestina strenge regels op van etnisch-religieus exclusivisme. Eén van de belangrijkste ervan was die van strikt *"Joodse"* of *"Hebreeuwse arbeid"* (*"avoda ivrit"*). Joodse ondernemers die toch (goedkope) Palestijnen tewerkstelden, werden door de zionistische leiding zwaar aangepakt. Reeds in één van Herzls notities (1895) is te lezen: *"Die arme Bevölkerung trachten wir unbekannt über die Grenze zu schaffen, indem wir in den Durchzugländern Arbeit verschaffen aber in unserem eigenen Lande jederlei Arbeit verweigern"* (m.o.), onder meer geciteerd in N.Chomsky & I.Pappé, *"Gaza in Crisis. Reflections on Israel's War against the Palestinians"*, 2010, p. 218 n.5.

<sup>6</sup> Zie Nimrod Ben Zeev, *"Tracing the Historical Relevance of Race in Palestine and Israel"* (MERIP, 299, Summer 2021). Zie ook Ella Shohat: *"Zionist emissaries engineered the immigration of over 10,000 Sephardim (largely Yemenis) before World War I. They were put to work mainly as agricultural day laborers in extremely harsh conditions..."* (*"Sephardim in Israel,"* 1988, heruitgegeven in haar bundel van *"Selected Writings"*, 2017, p.52).

<sup>7</sup> Te meer omdat de Nazi-Judeocide alle hoop op nog enkele miljoenen 'Ashkenazi' immigranten de bodem had ingeslagen.

<sup>8</sup> De uit Bagdad afkomstige cultuurwetenschapster Ella Shohat vat in haar bijdrage *"Sant al-Tasqit": Seventy Years since the Departure of Iraqi Jews"* (al-Jadaliyya, Jan 14, 2021) de complexe situatie in het geval van het Iraakse jodendom als volgt samen: *"A continuous millennial existence in Mesopotamia was rendered impossible in the wake of a historical vortex generated by overpowering political forces and conflicting ideologies. The fall of the Ottoman Empire, the subsequent rule of British colonialism, and the emergence of Jewish and Arab nationalist movements generated internal and external political pressures on the Jewish-Iraqi community. The Zionist redefinition of Jewishness as an ethno-nationality, which was in discord with its traditional status as a religion, brought about new dilemmas and tensions, irrespective of how the Arab Jews may have viewed their Jewish affiliation. The clashing political camps of colonialism, monarchism, and communism, as well as of Zionism and Iraqi/Arab nationalism, underline the story of a community pulled in opposite directions. Consequently, Arab Jews ended up becoming the collateral damage of warring ideological zones, a diasporization born out of historically new colliding movements."* Eén van de gebeurtenissen die ter verklaring van de emigratie van de Iraakse Joden soms vermeld wordt, is de dramatische *"Farhud"* (letterlijk: *"ineenstorming van recht en orde"*), i.e. de massamoord of pogrom in Bagdad op Iraakse Joden, 1 & 2 juni 1941 (meer dan 180 Joodse Irakezen werden omgebracht). Door tal van auteurs, echter, wordt die connectie in vraag gesteld. Zie Wikipedia, alsook Adam Shatz, *"Leaving Paradise"* (LRB, 30 No. 21 · 6 Nov 2008), en, meer recent, *"Farhud, 1941: Iraqi Jews remember a massacre"* (+972, Cafe Gibraltar, June 10, 2014). Dat er mag gesproken worden van een verband tussen de (herinnering aan de) Farhud en de massa-immigratie van 1950-51 wordt betwist: de periode van de jaren '40 was er juist een van hoge voorspoed – een *"golden age"* voor de Joden van Bagdad.

<sup>9</sup> Zie Ella Shohat, *"The Invention of the Mizrahim"* (1999), opgenomen in haar verzamelbundel *"On the Arab-Jew, Palestine, and Other Displacements. Selected Writings"* (2017), pp. 102-121. Voor een meer diepgaande analyse van de relatie tussen de Mizrahim en het zionisme zie ook van haar: *"Rupture and Return. A Mizrahi Perspective on the Zionist Discourse"* (Jura Gentium, 2001). De openingszin ervan luidt: *"Eurocentric norms of scholarship have had dire consequences for the representation of Palestinian and Mizrahi history, culture and identity. In this paper I would like to examine some of the foundational premises and substratal axioms of hegemonic discourse about Middle Eastern Jews (known in the last decade as 'Mizrahim')."*

beeld het geval voor de Iraakse Joden - wier rijke geschiedenis in Mesopotamië teruggaat tot in het laatste millennium v.o.t. (de 'Babylonische Gevangenschap', 586 v.o.t.). Tussen 1950 en 1951 verlieten bijna alle, ongeveer 120.000 Joodse Irakezen hun land, in een proces dat bekend werd als het "*Jaar van de Verzaking*" (sc. aan de Iraakse nationaliteit). Nogmaals Ella Shohat (o.c.): "*Binnen een langer historisch perspectief zou deze terugkeer ook kunnen gezien worden als een nieuwe vorm van ballingschap.*"

Maar ook de Joodse gemeenschappen in de meer westelijke mediterrane contreien werden betrokken bij de massa-emigratie naar de nieuwe 'Joodse' staat. Voor Marokkaanse Joden was dat proces op beperkte schaal reeds vroeg gestart (een aantal nam bijvoorbeeld deel aan zionistische oorlogsacties tijdens de Nakba).<sup>10</sup> Een belangrijke groep van die 'mediterrane' Joodse bevolking stamde af van de eertijdse joodse bevolking op het Iberische schiereiland. Naar de Hebreeuwse naam ervoor, "*Sefaràd,*" gaven zij zich na hun verdrijving de eretitel van "*Sefarden*". In het verlengde, inderdaad, van de katholieke, zogenaamde *Reconquista* waren hun voorouders het slachtoffer van katholieke pogroms en gedwongen bekeringen en, finaal, met het uitwijzingsdecreet van 1492, door de '*Katholieke Vorsten*' verdreven uit Spanje (Portugal volgde in 1495).<sup>11</sup> Zij trokken naar landen als Frankrijk en Holland maar de meesten ervan vonden, op uitnodiging van kalief Beyazid II, onderdak in regio's binnen diens Ottomaanse rijk (een minderheid vestigde zich in Palestina). Zij konden er "*onder een dhimmi-statuuat hun godsdienst, taal en cultuur ...bewaren tot in de twintigste eeuw*" (Stallaert).<sup>12</sup> Opmerkelijk zijn de initiatieven, vandaag, onder de nakomelingen van de eertijds vervolgd, onder dwang tot het christendom bekeerde ("crypto-joden") of uitgedreven Iberische joden om als 'Sefarden' opnieuw aansluiting te vinden bij het Jodendom. In Spanje en Portugal ondernam zelfs de overheid initiatieven die het voor Sefarden mogelijk of gemakkelijker maakten de nationaliteit te verwerven.<sup>13</sup>

Wat Palestina betreft, terwijl Sefardische gemeenschappen elders (bv. in Thessaloniki – maar in WO II grotendeels uitgeroeid door de Nazi's) vaak hun (Iberische) gebruiken en taal (het Ladino) behielden, hadden zij zich in Palestina 'gearabiseerd'. Door de (Arabische) Palestijnse nationalistes werden zij

---

<sup>10</sup> De eigenlijke Joodse emigratie opgezet uit Marokko gebeurde in twee 'golven': (1) tussen 1949 en 1954 emigreerden bij benadering 40,000 mensen (6% ervan keerde achteraf terug); (2) tussen 1961 en 1967, met ongeveer 120.000 personen (de pas gekroonde koning Hassan II had vanwege de internationale Joodse gemeenschap een premie 'per kop' weten te bedingen). Zie Wikipedia.

<sup>11</sup> Over het einde van de eeuwenlange '*convivencia*' tussen christenen, moslims en joden zie Christiane Stallaert, "*Het verdriet van Spanje*" (2020), p. 37 e.v. Ook indien zij zich publiek bekeerd hadden, bleven de '*conversos*' of '*marranos*' onder verdenking staan van crypto-judaïsme, en bijgevolg in het vizier van de Spaanse Inquisitie. PS Ook veel eerder, in het katholieke Visigothische rijk hadden de Joodse gemeenschappen in de steden zwaar te lijden gehad onder religieuze repressie. De berichten dat zij een actieve rol hebben gespeeld in de Arabische 'bliksem' verovering (met slechts enkele duizenden Berberkrijgers), lijken bijzonder geloofwaardig. Zie hierover beknopt H.De Ley, "*Van Cordoba tot Mostar*" (C.I.E.-Cahiers Nr. 2, 1998), pp. 2-4 en 19-21 (nu ook beschikbaar op het Web: [klik hier](#)).

<sup>12</sup> In een context van vervolging namen Sefarden ook deel aan de eerste expedities naar Midden- en Zuid- Amerika. Nakomelingen vandaag laten zich nog vaak daarop voorstaan, ook wanneer zij zelf niet meer joods zijn. Zie bv. de US-politica, Alexandria Ocasio-Cortez.

<sup>13</sup> In 2015 is in Spanje een wet gestemd die het voor nazaten van Sefarden mogelijk maakte de Spaanse nationaliteit te bekomen. Sedertdien is daarop een rem gezet, zie: "*After welcoming Sephardic Jews, Spain rejects thousands of citizenship requests.*" (*The Times of Israel*, 25 July 2021). Verder ook: "*Initiatives help descendants of Crypto-Jews reconnect with stolen Sephardic heritage. Certificate of Sephardic Ancestry validates identity, while an online ancestral database of 45,000 Sephardic family names makes searching for roots easier*" (Renee Gert-Zand, *TOI*, 27 Sept, 2022).

geapprecieerd als ‘één van hen,’ in tegenstelling tot de zionistische (Ashkenazi) immigranten uit Europa.<sup>14</sup> Voor deze laatste vormden zij, laatdunkend, de “oude Yishoef.”

Ook vandaag nog houden afstammelingen vaak vast aan de naam ‘Sefard’ (in het Hebreeuwse meervoud: *Sephardim*), maar in het alledaagse taalgebruik heeft ‘Mizrahim’ de benaming ‘Sephardim’ grotendeels vervangen.<sup>15</sup>

**1.2.** Bij aankomst in Israël – via een luchtbrug of per schip – werden de ‘Arabische’ immigranten soms voor langere tijd ‘opgevangen’ in elementaire transitkampen. Nadien werden zij gehuisvest in dorpen en huizen van in de Nakba verdreven of gedode Palestijnen of, op grotere schaal, in zogenaamde “*development towns*,” voornamelijk aan de wapenbestandsgrens (in het noorden en het zuiden van Israël), om die te helpen beschermen tegen terugkerende vluchtelingen of verzetsstrijders.<sup>16</sup> Als ‘Arabieren’ gewantrouwd, stonden zij onder continu toezicht van de Shin Bet.<sup>17</sup> Het groffe racisme waaronder reeds de Marokkaanse vrijwilligers die deelnamen aan de Nakba, te lijden hadden vanwege degenen die ze “de Polen” noemden),<sup>18</sup> was moeilijk te harden; ook vandaag is dat zeker nog niet verdwenen.<sup>19</sup> In het Israëlische leger in het bijzonder werd hun ‘minderwaardigheid’ via allerlei ‘procedures’ diep verankerd: in de “*militaire hiërarchie van prestige en mannelijkheid*” waren Mizrahi soldaten gedoemd om onderaan de ladder te blijven staan.<sup>20</sup>

---

<sup>14</sup> “(They) have been Arabicized, (they) have been living in our province since before the war; they are as we are, and their loyalties are as our own”, in een tussenkomst tijdens het Eerste Palestijnse Congres, Januari 1919. Een aantal van hen gingen in 1919 in op een oproep van de ‘Muslim Christian Association’ om een anti-zionistische petitie te ondertekenen. Zo Bernard Regan in “*The Balfour Declaration. Empire, the Mandate and Resistance in Palestine*” (2017), p. 90.

<sup>15</sup> Nogmaals Ella Shohat: “*The Invention of the Mizrahim*” (1999), in haar bundel, p.133: “The newer term ‘Mizrahim’ references more than just origin; it evokes the specific experience of non-Ashkenazi Jews in Israel.”

<sup>16</sup> Tijdens de jaren 1950 en 1960 werden er 27 van zulke “*ontwikkelingssteden*” voor immigranten gebouwd. Zie Erez Tzfadia: “*Between Periphery and ‘Third Space’: Identity of Mizrahim in Israel’s Development Towns*” (2004), p. 205-206: “the new towns, especially in peripheral areas, often became nodes of neglect and marginality. They turned into low-demand, low-prestige localities, drawing low-income immigrants and other marginalized groups.”

<sup>17</sup> Recentelijk aan het licht gebracht bij het openbaar maken van staatsarchieven, zie Ofer Aderet, “*These Are the Top Secret Documents Israel Is Hiding in Its Archives*” (Haaretz, April 1, 2021): “These files include surveillance reports and records of wiretapping and ‘deterrent activity’ by the Shin Bet against newly arrived Mizrahim under the rubric of ‘preventing political subversion.’”

<sup>18</sup> In vele duizenden brieven die vrij recentelijk werden teruggevonden, gaven zij voor hun familie en vrienden in Marokko lucht aan hun grote ontgoocheling en spijt. Hun voornaamste boodschap was: “*Komt aub niet naar hier, blijft thuis!*” Zie Ofer Aderet (Haaretz (10 juli 2021), “*We Saw Jews With Hearts Like Germans.*”

<sup>19</sup> Zie hierover Edo Konrad, “*The roots of anti-Mizrahi racism in Israel*” (+972, 1 Dec 2015). Begrijpelijk kwam er ook vanuit Mizrahi hoek verzet tegen de in 2018 gestemde “*Joodse Natie-Staat*” wet waarin het Arabisch zijn statuut van officiële taal ontnomen werd. Een spilfiguur in dat verzet was Ezra Nawi, die 9 Januari j.l. op 69-jarige leeftijd overleed. Hij was ook een activist voor de rechten van de Palestijnen – hij stichtte *Ta’ayush* (Arabisch voor “*coëxistentie*”) – en kwam vaak in conflict met het bezettingsregime in de West Bank. Zie over hem Orly Noy, “*Farewell to Ezra Nawi, a Mizrahi Jew who refused to live by Zionism’s rules. Nawi gave his body, mind, and possessions to the most vulnerable Palestinians. This made him a threat to the Israeli regime — and its easiest prey*” (+972, Jan 31, 2021).

<sup>20</sup> Zie Amos Harel, “*How the Israeli Army’s Racist System Harmed Hundreds of Thousands of Mizrahim. The ‘quality’ score has been the chief classification tool used by the Israeli army over the years to evaluate recruits. A sociologist explains how this mysterious criterion became an instrument of discrimination that caused long-term damage to Israeli society*” (Haaretz, April 1, 2021).

De nationaal-zionistische ‘integratie’ van deze ‘Oosterse’ immigrantenbevolking was erop toegespitst haar te ‘ontarabiseren’ – voor kinderen gold een (her)opvoedingsprogramma dat, om succes te hebben, zo vroeg mogelijk moest starten, als het kon al onmiddellijk na de geboorte.<sup>21</sup> Behalve radicale ontarabiseringsprogramma’s leidden ook mishandeling (al onmiddellijk bij aankomst in een transitkamp), sociale achterstelling en verpaupering tot protesten, eventueel zware rellen en zelfs rebellie (Shohat).<sup>22</sup> Later, in de jaren ’70, kwam het tot grootschalige protestmanifestaties die vaak werden aangevoerd door de radicaal-linkse “*Israeli Black Panthers*,” een beweging van tweede-generatie immigranten, die actief was tussen 1970 en 1990. Geïnspireerd door de Amerikaanse beweging met die naam, kwamen zij op straat tegen “*de overbevolkte Sefardische getto’s, de discriminatie van niet-Ashkenazim bij de arbeidsbemiddeling en het gebrek aan middelbaar onderwijs.*” Ze eisten ook de afzetting als Eerste-minister van Golda Meir. Tegelijkertijd reageerden ze tegen het systematisch uitwissen van de eigen cultuur door het Ashkenazi establishment: “*Het is een misdaad om de cultuur van een heel volk te vernietigen,*” aldus in 1971 de auteurs van een aangepaste ‘*haggadah*’ (verhaal over de Joodse slavernij in Egypte, traditioneel voorgedragen bij het joodse Paasfeest): “*Jullie ontnamen ons onze cultuur die we meebrachten uit de diaspora, en beloofden een andere cultuur in de plaats. Maar jullie hebben ons in de steek gelaten en onze gemeenschappen gediscrimineerd door ons zonder cultuur en zonder geloof te maken, ons achterlatend in een cultuurloos vacuüm.*”<sup>23</sup> Trouw aan hun Amerikaans voorbeeld, tenslotte, kwamen ze op voor de rechten van alle onderdrukten, welke ook hun religie, nationaliteit of oorsprong.<sup>24</sup> Ze werkten daartoe ook samen met Palestijnse activisten. Zichzelf als een “*natuurlijke brug*” naar vrede beschouwend, waren ze bij de eerste groepen in Israël die ontmoetingen hadden met de PLO. Niet verwonderlijk werden zij daarbij in naam van de “*nationale eenheid*” door Israëliisch “*Links*” aangevallen en waren ze het slachtoffer van zware repressie (Shohat, o.c., p. 73).

---

<sup>21</sup> Tussen 1948 en 1956 heeft de zionistische leiding zich zelfs verlaagd tot het kidnappen - *roven*, dus (vaak nog in de kraamkliniek zelf, waar de jonge moeder te horen kreeg dat haar kindje gestorven was) - van duizenden, vooral Jemenitische boorlingen, die vervolgens voor adoptie zijn aangeboden aan Ashkenazim. Zie bv. J.Cook, “*The shocking story of Israel’s disappeared babies*” (J.C., 5 Aug 2016). Ook: “*Yemenite Children Affair: Families of the kidnapped speak out*” (Haokets, Jan 17, 2015). PS Ook vandaag is in Israël de verontwaardiging erover nog niet volledig gaan liggen. Zie in The Jerusalem Post, 24 Feb 2021: “*Israel still must apologize for the Yemenite Children’s Affair. Although the decision to compensate the families is a commendable one, it does not go far enough in acknowledging the government’s culpability.*”

<sup>22</sup> Zo ging in 1959 in een wijk van Haifa een ware revolte van start. “Ze werd door de autoriteiten onderdrukt bij middel van leger- en politieterror,” aldus Ella Shohat, “*Sephardim in Israel*,” o.c., p. 70.

<sup>23</sup> Vertaald uit een artikel van Asaf Shadav: “*When Israel’s Black Panthers Used Passover to Protest Jewish ‘Racism’*” (Haaretz, March 31, 2015).

<sup>24</sup> Zie in Wikipedia: “*Black Panthers (Israel)*.” Nogmaals Nimrod Ben Zeev: “*Tracing the Historical Relevance of Race in Palestine and Israel*” (MERIP, 299, Summer 2021): “Marginalized Palestinian citizens and Mizrahi Jews in the nascent state continued to deploy the oppositional language binding together racism, empire and colonialism. Such opposition and solidarity were carried forth by, among others, the increasingly influential Communist Party among Palestinians and by the various groups that participated in the Mizrahi social and political struggles of the period. The most well-known, and arguably the most explicit, instance of tying anti-discrimination struggles in Israel to struggles elsewhere through such an idiom, was that of the Mizrahi-led *Black Panthers* movement. It was established in 1971 by Mizrahi youth from the Musrara neighbourhood in Jerusalem to combat institutional discrimination and neglect of Mizrahi Jews within Israel.” Als Mizrahi beweging werden de Black Panthers later opgevolgd (in een meer ‘burgerlijke’ zin) door de “*Mizrahi Democratic Rainbow Coalition*.” Eén van de projecten ervan is: “*Developing The Missing Link-Mizrahi Jews and Palestinian Arab Citizens in Israel as Builders of Democracy, Peace and Justice.*”

Wat evenwel de brede Mizrahi bevolking betreft: vanuit sociaal-psychologisch oogpunt kan het niet verwonderen dat zij in 1977, na jarenlang geconfronteerd te zijn geweest met het etnisch-rationale misprijzen<sup>25</sup> en, bovenal, haar aanhoudende sociaal-economische discriminatie vanwege het 'witte' Labor-Ashkenazi establishment, stemde voor de rechtse Likoeidpartij geleid door Menachem Begin.<sup>26</sup> Zij bezorgde hem daarmee de verkiezingsoverwinning – wat een punt zette achter de historische hegemonie van het Laborzionisme.<sup>27</sup> Desondanks duurt de achterstelling van de Mizrahim ook vandaag nog voort.<sup>28</sup> Zoals recente studies aantonen, geldt met name voor onderwijs en opleiding nog altijd een kloof tussen Ashkenazim en Mizrahim, of correcter: die kloof vermindert niet maar wordt integendeel nog groter.<sup>29</sup>

Revelerend voor het dubbelzinnige statuut van de *“Arabische Joden”* in het 'witte,' eurocentrische Israël is de manier waarop zij werden ingezet als een 'wapen' tegen de door VN Resolutie 194 ondersteunde Palestijnse eis voor de terugkeer van de door het zionistische oorlogsgeweld verdreven vluchtelingen van de Nakba. Enkele jaren geleden werd door Israël een heuse internationale campagne opgezet om de eigen, reeds lang gevestigde Mizrahim het internationale statuut te verlenen van 'Joodse vluchtelingen uit Arabische landen.' Tussen beide historische gebeurtenissen zou er aldus een vorm van pariteit moeten aanvaard worden.<sup>30</sup>

---

<sup>25</sup> Bv. Ben-Goerion: “We do not want Israelis to become Arabs. We are in duty bound to fight against the spirit of the Levant, which corrupts individuals and societies, and preserve the authentic Jewish value as they crystallized in the Diaspora.” De visie kreeg haar 'wetenschappelijke' legitimatie van academici van de Hebrew University, in de jaren '50 (professoren hadden het over 'mentale regressie,' 'achterlijkheid,' 'onomkeerbare genetische inferioriteit', enz). Zie nogmaals Ella Shohat, in *“Sephardim in Israel: Zionism from the Standpoint of its Jewish Victims”* (1988), in de reeds vernoemde bundel, pp. 41-42.

<sup>26</sup> Zie hierover Tom Mehager, *“Yes, Mizrahim support the right. But not for the reasons you think. By supporting right-wing parties, Mizrahim have found solutions to hardships that stemmed from decades of Ashkenazi supremacy in Israel”* (+972, Feb 27, 2020), <https://www.972mag.com/mizrahim-right-wing-ashkenazi-supremacy/> Citaat: “The election of Menachem Begin in 1977 created a new ethno-national discourse, one which mobilized the Israelis on the socio-economic margins of society to support the right... the dynamics between Ashkenazim and Mizrahim led the latter to look for solutions to their socio-economic hardships in the hawkish policies of the Israeli right.”

<sup>27</sup> In het laatste hoofdstuk van zijn boek *“Traces of History,”* ch. 8: *“New Jews for Old. Racialising the Jewish State”*, gaat Patrick Wolfe in op de vraag waarom het gros van de 'Arabische Joden' in Israël ondanks de met de Palestijnen gedeelde 'Arabische' identiteit (taal, cultuur, geschiedenis...) én het gegeven dat zij door het Ashkenazi establishment onverbloemd werden behandeld als tweederangsburgers, geen breed front met de Palestijnen hebben gevormd.

<sup>28</sup> Zie bv. Oren Ziv, *“In the heart of Tel Aviv, a working class Mizrahi neighborhood fights its forced displacement”* (+972, Sept 19, 2021). Yitzhak Laor, in *“The Myths of Liberal Zionism”* (2017), p. 8, schrijft over “the huge tension between Ashkenazi and Sephardic Jews – in quotidian life, in neighborhoods, in supermarkets, in schoolyards, on the buses, in the hospitals, in many of the political scandals.”

<sup>29</sup> Zie Or Kashti, *“When It Comes to Education, Israel's Ashkenazi-Mizrahi Divide Is Still Growing”* (Haaretz, June 11, 2021). Voor recente statistische gegevens zie: Asaf Elia-Shalev, *“Inequality between Israel's Mizrahi, Ashkenazi Jews to be measured in new statistics”* (TOI, Sept 10, 2022), <https://www.timesofisrael.com/inequality-between-mizrahi-ashkenazi-jews-to-be-measured-with-new-statistics/> : “New policy will make it possible to learn far more than is currently known about gaps in wealth, education and other factors between Jews of different ethnicities.”

<sup>30</sup> Larry Derfner, *“‘I Am a Refugee’: Israel's splashy new victimhood campaign”* (+972, Sept 11, 2012), <https://www.972mag.com/i-am-a-refugee-israels-splashy-new-victimhood-campaign/> . Ook Yehouda Shenhav, *“Spineless bookkeeping: The use of Mizrahi Jews as pawns against Palestinian refugees”* (+972, Sept 25, 2012), <https://www.972mag.com/spineless-bookkeeping-the-use-of-mizrahi-jews-as-pawns-against-palestinian-refugees/>



Een meer recente vorm van wat “*Mizrahi-washing*” wordt genoemd in dienst van de Israëliëse propaganda (*hasbara*), is het argument dat de erkenning van het bestaan van Mizrahim in Israël pogingen ontkracht om “*het Israëliësch-Palestijnse conflict te kaderen in termen van ras.*” Wie de geschiedenis van de Mizrahim kent, zo luidt het, kan niet anders dan tot het inzicht komen dat de Palestijnen dwalen wanneer ze de Israëliërs in de rol duwen van geprivilegieerde onderdrukkers. De meerderheid van het land bestaat immers uit Mizrahi-Joden, van wie velen vóór hun komst naar Israël vervolgd, aangevallen en gemarginaliseerd waren in de “moslimwereld”.<sup>31</sup>

Ondertussen zijn er ook in het heden initiatieven om Mizrahim en Palestijnen te doen samenwerken, of om een ‘Mizrahi’ politieke beweging te lanceren.<sup>32</sup>

Sedert meer dan een halve eeuw, helaas, werden generaties van Mizrahim door Israël’s politieke establishment “*doordrenkt met haat tegen zowel de ‘Arabieren’ als tegen hun eigen Arabische identiteit. De gevolgen ervan zijn vaak dodelijk geweest*” (Orly Noy, zelf van Iraakse origine).<sup>33</sup> Bij extreem anti-Palestijns geweld, vandaag, zijn niet zelden Mizrahi jongeren betrokken.<sup>34</sup>

De eertijds georganiseerde massa-immigratie van Arabische Joden – door Ella Shohat (“*Sephardim in Israel*”, p. 74) be- en veroordeeld als “*een immense zwendelarij (“confidence trick”) ten koste van de Sephardim, een cultureel bloedbad van immense proporties, als een deels geslaagde poging om in een generatie of twee, millennia van een gewortelde Oosterse beschaving uit te roeien, die zelfs in haar diversiteit een eenheid vormde*” – heeft als ‘ironisch’ demografisch resultaat, vandaag, dat in de Staat Israël ongeveer de helft, en binnen het Mandaat Palestina territorium zelfs de meerderheid van de bevolking (Mizrahim en Palestijnen samen) met elkaar een ‘Arabische’ afkomst deelt.<sup>35</sup>

**1.2. Eeuwenlang vormden Joodse gemeenschappen een organisch deel van moslimcivielisaties. Grote Joodse filosofen en literatoren plachten in het Arabisch te schrijven, enz. Hun integratie in een**

---

<sup>31</sup> “*Mizrahi-washing*”: uitdrukking gevormd naar analogie met Israël’s “*pinkwashing*” (i.e. “the emphasis on limited LGBTQ rights in Israel to depict the country as a modern, enlightened democracy). Zie Lihi Yona, “*Mizrahi-washing: The new face of Israeli propaganda. A new brand of pro-Israel activism is exploiting the oppression of Mizrahi Jews in order to justify the subjugation of Palestinians*” (+972, June 25, 2020).

<sup>32</sup> Zie Orly Noy, “*Building a new Mizrahi political home in Israeli politics*”. Mizrahim, like much of the Jewish-Israeli public, are sinking into a kind of fortress nationalism. The key to change can be found in an alliance with the Palestinians” (+972, June 13, 2019). Maar zie ook, pessimistisch, Hadar Cohen, “*Zionism has no space for an Arab Jew like me. The State of Israel conditioned us to see the intersection of 'Jewish' and 'Arab' as impossible — even though my family held that identity for generations*” (+972, Sept 9, 2021).

<sup>33</sup> Zie Orly Noy, “*Jewish terrorism: Ashkenazim provide the fuel, Mizrahim light the match*” (+972, 19 May 2020): “Sociologists and Mizrahi activists have for decades described how Zionism has created a well-oiled mechanism that has imbued generations of Mizrahim with a searing hatred for both the Arabs among whom they live and for their own latent Arab identity, all while erasing the history and language of their ancestors. As Zionist ideology turned anything that even remotely appears to be “Arab” into a threat worthy of contempt, so too did Mizrahim feel it necessary to disassociate themselves from their Arab identity in order to be deemed worthy in the eyes of the Israeli establishment.”

<sup>34</sup> Bv. de aanslag met een brandbom tegen de woning van het jonge gezin Dawabsheh in de stad Doema, 31 juli 2015, om 4u ’s nachts, (beide ouders en hun baby van 18 maanden werden levend verbrand) werd gepleegd door een Mizrahi jonge settler. Ook de notoire IDF-soldaat Elor Azaria, die op 24 maart 2016 in een wijk van Hebron gefilmd werd terwijl hij een zwaargewonde, weerloze Palestijn die op de grond lag, alsnog doodschoot, was een Mizrahi (vervolgd voor moord, werd de aanklacht omgezet in ‘doodslag’ en kwam hij na enkele maanden vrij). Hij is gevierd als een held.

<sup>35</sup> Yitzhak Laor, o.c., p. 3: “Some 60 percent of the Jews in Israel are not Ashkenazi (of European origin, Western).”

princiepelijk *anti-Arabisch*, volledig op Europa gerichte kolonistenstaat was daarom allesbehalve vanzelfsprekend. Weggekaapt uit hun eigen 'culturele geografie', werd van de immigranten verwacht zo al niet geëist dat zij hun Arabisch-Joods erfgoed verloochenden en "Joods" voortaan als hun enige identiteit beschouwden. Zoals Shohat schrijft (o.c., p. 102), is joodse 'Arabiciteit' hoewel het product van duizenden jaren van 'cohabitatie', vanuit zionistisch oogpunt niet meer dan een "diasporic stain" die weg moet worden gewassen door assimilatie. "De term zelf van 'Arab-Jew' is een oxymoron en een foute benaming, een conceptuele onmogelijkheid." Onderwijs, propaganda, administratie, legerdienst, enz. moesten er daarom samen voor zorgen dat de Mizrahim 'judaïsme' en 'zionisme' als synoniemen gingen beschouwen, maar 'Joods' en 'Arabisch' als elkaars tegengestelden. Tegelijkertijd werd hen de geschiedenis van het Europese Jodendom (met de Nazi Holocaust als absoluut oriëntatiepunt) als dé 'Joodse geschiedenis' opgedrongen.<sup>36</sup> In verregaande afwezigheid, dus, van gemeenschappelijke culturele en historische componenten lag het voor de hand dat hun integratie in de Joodse staat hoofdzakelijk zou gebeuren op basis van de religieuze component van hun identiteit. Het in Ashkenazi Israël dominante klimaat van secularisme, weliswaar, werd door de Arabische joden afgewezen als een vorm van atheïsme.

Vanuit institutioneel-religieus opzicht, daartegenover, stelden zich geen noemenswaardige problemen. Reeds tijdens het Britse Mandaat was ten gerieve van de groeiende kolonistenpopulatie een *dubbel* opperrabbinat ingesteld: naast de "Sefardische" Opperrabbin – in feite de opvolger van het Ottoomaanse instituut - kwam er ook een "Ashkenazische". De ook vandaag nog grotendeels onaantastbare positie, binnen Israël, van dat 'staatskerkelijk' instituut berust op garanties die nog vóór de uitroeping van de Joodse staat door Ben-Goerion toegezegd waren – in de vorm van een seculier-religieus "status quo" - aan de Orthodoxe koepelorganisatie 'Agudat Yisrael' (Israël Unie). Traditioneel gecontroleerd door Ultraorthodoxe ('Haredi' of 'Charedi') rabbijnen, vormt dat Opperrabbinat, met zijn uitgebreide religieuze 'ambtenarij' (denken we alleen al aan het controleren en verstrekken van *kashroet* certificaten aan slagers, grootwarenhuizen, restaurants, snackbars, enz.), nog altijd een institutionele pijler van het Israëlische staatsbestel. Met de Orthodoxe en Ultraorthodoxe stromingen die erin vertegenwoordigd zijn,<sup>37</sup> is dat 'kerkelijk' instituut tot op vandaag verzekerd gebleven van maatschappelijke bevoegdheden die strijdig zijn met het principe van de scheiding tussen 'Kerk' en 'Staat'.<sup>38</sup> Alle Israëli's met een Joodse 'nationaliteit' - uitsluitend 'Joodse' burgers beschikken in Israël over 'nationale' rechten en voorrechten - dus ook seculiere Joden zijn in hun dagelijks leven onderworpen aan deze 'staatskerkelijke'

---

<sup>36</sup> Zo Ella Shohat, in "The Invention of the Mizrahim" (1999), in dezelfde bundeling van haar teksten, p.103.

<sup>37</sup> Vanuit historisch-religieus opzicht worden in het Judaïsme traditioneel zes strekkingen van elkaar onderscheiden: Ashkenazim en Mizrahim, Hasidim en Misnagdim (of 'Litouwsen'), Zionisten en Haredim.

<sup>38</sup> Het "Status quo" van 1947 ([Wikipedia](#)) – in de vorm van een brief (19 juni 1947) van Ben-Goerion in zijn hoedanigheid van voorzitter van het Jewish Agency executief - heeft aan Orthodoxen en Ultraorthodoxen een *monopolie* verleend inzake praktijken en rituelen die traditioneel de menselijke levenscyclus 'beledien'. Vooral op 4 gebieden is het Israëlische Opperrabbinat maatschappelijk gezaghebbend: (1) de 'Shabbat,' als verplichte, wekelijkse rustdag; (2) de "kasjroet" voedingswetten (cf 60% van de Israëlische Joden neemt de 'kasjroet' regels in acht) ; (3) alle persoonsaangelegenheden zoals geboorte (99.9% van de jongetjes wordt besneden overeenkomstig de Joodse halakha), begrafenissen, huwelijk en echtscheiding, en bekering; (4) autonomie van de Haredim: inzake onderwijs (alwie zijn leven wijdt aan de studie van de Torah en Talmoed wordt betoelaagd), legerdienst, huisvesting, enz. Zie [Wikipedia](#). Vandaag groeit het verzet uit seculiere hoek (cf het is bv onmogelijk om in Israël een burgerlijk huwelijk af te sluiten, of te huwen met iemand die niét door het Rabbinat gecertificeerd is als "joods;" een vrouw kan geen echtscheiding bekomen indien haar echtgenoot weigert, enz.). Onder Haredi jongeren, anderzijds, groeit de aantrekkingskracht van extremistisch rechts (samen met het aan gezag inboeten van hun religieuze leiders).

geboden. Een aantal ervan, bovendien, treffen ook “niet-Joodse” Israëlische burgers (bv. de afwezigheid van openbaar vervoer op zaterdagen; of de sluiting van grootwarenhuis).

Tenslotte gelden zij ook in meer of mindere mate voor Joodse mensen in de rest van de wereld. De Israëlische staat zelf, trouwens, heeft zich in 2018 met een ‘basiswet’ uitgeroepen tot “*Natiestaat van het Joodse Volk*,” dus van alle Joden waar ook en elke ook hun levensbeschouwelijke attitudes. Wie bv. als Amerikaans burger verbonden is aan een ‘Gereformeerde’ of ‘Conservatieve’ synagoge in zijn land (geen van beide stromingen wordt door de Israëlische Orthodoxie erkend als ‘joods’) en om een of andere reden in Israël over een certificaat van ‘*Joodsheid*’ moet kunnen beschikken, riskeert dat zijn/haar Amerikaanse rabbijn figureert op een door het Opperrabbinat aangelegde “*zwarte lijst*” van niet-erkende buitenlandse rabbijnen.<sup>39</sup> Een terugkerend twistpunt, tevens, tussen de Israëlische Orthodoxie en meer gematigde (vooral buitenlandse) joodse strekkingen betreft de toegang tot de Klaagmuur (*Kotel*, in het Hebreeuws). Het akkoord dat daaromtrent was bereikt, is door Netanyahu onder druk van zijn ultraorthodoxe coalitiepartners nadien alsnog teruggetrokken. Het moe(s)t het bv. voor vrouwelijke rabbijnen mogelijk maken om aan de Klaagmuur - het weze in een aparte (en aan het zicht van de Orthodoxen onttrokken) “gemengde” sectie - een gebedsdienst te leiden (dus mét Torah-rollen).<sup>40</sup> Vandaag (oktober 2021), met de eerste regering zonder deelname van de twee ultraorthodoxe partijtjes (*United Torah* en *Shas*) sedert 40 van de voorbije 47 jaar, ziet het ernaar uit dat het Opperrabbinat inzake zijn institutionele monopolies althans enkele hervormingen zal moeten slikken.<sup>41</sup>

## Hoofdstuk 2: Palestina na Juni 1967.

**2.1.** Met de wapenbestandsverdragen van 1949 hadden de omringende Arabische landen *de facto* de aanwezigheid erkend van een zionistisch-joodse staat die in het westen begrensd werd door de Middellandse zee en in het oosten door de wapenbestands- of ‘Groene Lijn’ (kleur op de landkaart). De Westelijke Jordaanoever, anderzijds, hoewel vanuit religieus-joods oogpunt van bijzondere betekenis, was in gevolge een ‘*deal*’ vooraf tussen Ben-Goerion en de Transjordaanse koning alsnog van de oorlog gespaard gebleven en werd door de koning aangehecht aan wat voortaan ‘Jordanië’ heette. Al vlug, echter, ging in Israël’s militair-politieke middens het discours circuleren van een “*gemiste kans*:” namelijk dat men zich het Mandaatgebied *volledig* had kunnen toe-eigenen. Allicht mede als gevolg van de

---

<sup>39</sup> “Israel’s Chief Rabbinate, it emerged this week, maintains a “blacklist” of 160 overseas rabbis whose rulings it rejects on the question of ‘Who is a Jew?’ The list includes rabbis from around the world, including 62 from the US, many of them ordained by the Orthodox movement” (Judy Maltz, “*The Israeli Chief Rabbinate’s Blacklist: A Guide for the Perplexed*” ([Haaretz, July 10, 2017](#)). PS “*Orthodox*” in de VS – ook wel “*Modern Orthodoxy*” genoemd – verschilt van de traditionele Orthodoxie door een soepeler omgang met de *halakha* (de overgeleverde religieuze Wet). Voor het “*Reform Judaism*” (ontstaan in de 19de eeuw), dan weer, is de *halakha* helemaal niét normatief. Zie “*Modern Orthodox Judaism*” in [Wikipedia](#).

<sup>40</sup> Vooral de feministische gebedsgroep “*Women of the Wall*” voert hieromtrent actie; zij wordt geregeld geconfronteerd met fysiek geweld vanwege Ultraorthodoxen. Zie bv. Judy Maltz: “*A Desecration of God’s Name’ | Women of the Wall Demands Government Inquiry Into Violent Attacks at Western Wall*” ([Haaretz, March 10, 2019](#)).

<sup>41</sup> Zie David Rosenberg, “*Carrot Time Is Over: The Haredim Need to Be Treated With Sticks*” ([Haaretz, July 19, 2021](#)). Ook Anshel Pfeffer, “*Israel’s ultra-Orthodox Parties Had a Terrible Year. The New One Could Be Worse*” ([Haaretz, Sept 16, 2021](#)). Bv.: Danny Zaken, “*Israeli minister promotes controversial reform on conversion into Judaism*” ([Al-Monitor, Oct 11, 2021](#)). Ook: “*Trains in Israel Should Run on Shabbat*” ([Haaretz Editorial, Oct 29, 2021](#)).

mislukking in 1956 om, in een verbond met het VK en Frankrijk, het Suezkanaal te onttrekken aan de Egyptische controle, kreeg Israël pas 18 jaar na de *Nakba* een *tweede kans* met de zogenaamde Zesdaagse oorlog van juni 1967, zijnde een bliksemoffensief tegen Egypte (met de door Israël gehate Gamal Nasser als president), Jordanië en Syrië. In tegenstelling tot wat de Israëlische propaganda de wereld voorhield (maar nadien zelfs door Israëlische generaals is tegengesproken), was die oorlog géén oorlog “uit zelfverdediging” - als een nodige “preemptive strike” anticiperend op een dreigende ‘Arabische’ aanval die de Israëlische staat zou hebben vernietigd.<sup>42</sup> Het ging, aldus Ilan Pappé, wel degelijk om een “war of choice.”<sup>43</sup>

De overwinning bezorgde de Israëlische staat de volledige controle over de nog resterende 22% van het historische Mandaatgebied Palestina (met inbegrip van Oost-Jeruzalem). In tegenstelling tot de misleidende retoriek (bestemd voor de internationale gemeenschap) over een zogenaamd ‘tijdelijke bezetting in afwachting van een vredesakkoord,’ waren de zionistische kopstukken – militairen en politici - het erover eens dat het op Jordanië veroverde territorium *blijvend* zou toege-eigend worden.<sup>44</sup> Ze beslisten daarom: (1) ten einde internationaal protest te voorkomen, de autochtone bevolking niét “en masse” uit te drijven (zoals gebeurd was in 1947-49),<sup>45</sup> maar (2) het gebied nochtans niet staatrechtelijk te

---

<sup>42</sup> Zie Finkelstein, o.c., ch. 5: “To Live or Perish. Abba Eban ‘Reconstructs’ the June 1967 War.”

<sup>43</sup> Zie I.Pappé in “*The Biggest Prison on Earth. A History of the Occupied Territories*” (2017), ch. 1, “*The War of Choice*”, op basis van recentelijk vrijgegeven archieven; ook in zijn boek “*Ten Myths About Israel*” (2017): “*The June 1967 War Was a War of ‘No Choice’ as a core myth of Israel*” (ook online beschikbaar als Verso Blog). Dat Israëls politieke en militaire leiding inderdaad al een tijd wachtte op een (diplomatiek) ‘goede gelegenheid,’ blijkt uit het feit dat het *Militaire Order Nr 1*, dat de ‘legale’ basis zou vormen voor de militaire bezetting van de West Bank, reeds in 1963 werd opgesteld. Samen met de vele honderden (meer dan tweeduizend) ‘orders’ die er na de oorlog nog op zijn gevolgd, heeft het de onderdrukking van en controle over de Palestijnse bevolking tot in de kleinste details vastgelegd. Voor het uitwerken van dat gewapende “management” had het “*Military Advocate General (MAG) Corps*” van het IDF een grote mate van autonomie gekregen. Zie Maayan Geva, “*Military Lawyers Making Law: Israel’s Governance of the West Bank and Gaza*” (in: *Law & Social Inquiry*, 2019, pp. 1-22), pp. 5-6. De praktische basis, evenwel, was gelegd door de krijgswet die tot 1966 was opgelegd aan de ‘gebleven’ Palestijnse bevolking.

<sup>44</sup> Over ontstaan en ontwikkeling van de Israëlische bezettingspolitiek zie Ilan Pappé, “*The Biggest Prison on Earth. A History of the Occupied Territories*” (2017), p. 46v. Die politiek – “géén annexatie *de iure*” – beantwoordde aan een blijvende bezorgdheid, zo al niet “obsessie” (Amira Hass) van de zionisten met de demografie: “*coûte que coûte*” moest belet worden dat de “Joodse” bevolking (“*Joods*” volgens de criteria vastgelegd in de Wet op de Terugkeer) demografisch ooit een *minderheid* zou vormen in de “*democratische Joodse*” staat. Afbraak van Palestijnse huizen, dorpen en structuren, verwoesting van oogsten, deportaties, onteigening van landbouwgronden en diefstal van het grondwater, illegale kolonies, weigering van visa, vervolging van politiek, syndicaal of cultureel activisme, enz.: allemaal dienen zij het doel het leven van de Palestijnse autochtonen onleefbaar te maken (“*jullie zullen leven als honden*”, verwittigde Moshe Dayan een afvaardiging) zodat zij, moe getergd en geweld aangedaan, ‘vrijwillig’ naar elders zouden vertrekken. PS In de tekst van de reeds vermelde Basiswet van 2018: “*Israël de Natie-staat van het Joodse Volk*,” komen de woorden “*democratisch*” en “*gelijk*” niet voor. Wat we er wél in lezen (onder par. 7.A) is: “*The state views the development of Jewish settlement as a national value and will act to encourage and promote its establishment and consolidation*” – volkomen in strijd, dus, met het internationaal recht, dat onder meer de transfer van eigen bevolking naar bezet gebied uitdrukkelijk verbiedt. Zie de Vierde Conventie van Genève (1949), Art. 49, pa. 6. Ook, niet onbelangrijk deze dagen: de veroordeling ervan als een oorlogsmisdaad door het Internationaal Strafhof: onder artikel 8(2)(b)(viii) van het 1998 ICC Statuut: “[t]he transfer, directly or indirectly, by the Occupying Power of parts of its own civilian population into the territory it occupies” constitutes a war crime in international armed conflicts.”

<sup>45</sup> Toch werden ook in 1967 ongeveer 300.000 Palestijnen (onder wie ook vluchtelingen van 1948) uitgedreven naar Jordanië en zijn een aantal dorpen met de grond gelijk gemaakt. Dat gold met name voor drie dorpen in de

annexeren maar onder een militair bestuur te plaatsen - en de Palestijnse bevolking ervan dus géén civiele en politieke rechten te verlenen, en (3) het territorium via de inplanting van kolonies (“*settlements*”) stapsgewijs te “*verjoodsen*.”<sup>46</sup>

Door Israël's militaire commandatuur – de zogeheten “*Coordination of Government Activities in the Territories*” (COGAT) - werd de Westelijke Jordaanoever reeds zo goed als onmiddellijk symbolisch verjoodst door het voortaan bezette territorium ‘administratief’ de benaming te geven van “*Judea en Samaria Regio*.”<sup>47</sup> Religieus-zionistische kolonisten en politici gebruiken die benaming systematisch in hun campagne voor de ‘*de iure*’ annexatie van het territorium.<sup>48</sup> Onder het internationaal recht, nochtans, vormen Oost-Jeruzalem,<sup>49</sup> de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook samen de “*bezette Palestijnse gebieden*” (“*Occupied Palestinian Territories*” of “*oPt*”).<sup>50</sup> Wat in het bijzonder de Westoever betreft, de Groene Lijn, resultaat van de wapenbestanden van 1949, hield *vanuit Israëliësch oogpunt* de facto op te bestaan als grens (de deels betonnen Muur die willekeurig ‘langs’ de Groene Lijn gebouwd werd, vormt enkel voor de Palestijnen een afsluiting).

---

Latroun Enclave: “Located in the Latroun enclave of the West Bank, north-west of Jerusalem, these three Palestinian villages were razed to the ground by the Israeli army upon its occupation of the area in June 1967, despite the fact that it was met with no resistance... The civilian residents of the villages, numbering up to 10,000, were forcibly transferred out of the area. Over 40 years later, and despite repeated attempts, the villagers have been prevented from returning to their land to rebuild their houses and their lives. They remain displaced in the West Bank, Jordan, and beyond.” Aldus John Reynolds in: “*Where Villages Stood: Occupied Latroun, 1967-2007. Israel’s Continuing Violations of International Law in Occupied Latroun*” (Al-Haq, 2007). PS Deze tweede aanslag op Palestina wordt in het Arabisch de “*Naksa*” genoemd. Met de betekenis van “*terugslag*” duidt het woord op een belangrijke, snelle verergering van een eerdere ramp.

<sup>46</sup> Zie Pappé, o.c., p. 95 e.v., over de beruchte “*Alon Wedges that would bisect and prevent Palestinian spatial continuity and geographical integrity...*” Door Yigal Allon werd het koloniseringsproject samengevat in: “*maximum security and maximum territory for Israel with a minimum of Arabs*”.

<sup>47</sup> Cf. [Wikipedia, “Judea and Samaria Area”](#): “Samaria corresponds to part of the ancient Kingdom of Israel, also known as the Northern Kingdom. Judea corresponds to part of the ancient Kingdom of Judah, also known as the Southern Kingdom... In December 1967, the Israeli military government issued an order that stated: “the term ‘Judea and Samaria region’ shall be identical in meaning for all purposes to the term ‘the West Bank Region’” and had in early 1968 been officially adopted.” Vooral sedert Menachem Begin is de benaming populair; ze wordt ook in officiële documenten en mededelingen gebruikt.

<sup>48</sup> In alle geval van ‘zone C’ (cf. de ‘Oslo Akkoorden’: 62% van de Westoever, de enige aaneengesloten zone en onder volledig Israëliësch bestuur) die nu als definitief ‘Israëliësch’ wordt beschouwd. Volgens een peiling in 2019 steunt 42% van Israël's Joodse bevolking een of andere vorm van annexatie, zie Dina Kraft, “*Haaretz Poll: 42% of Israelis Back West Bank Annexation, Including Two-state Supporters*” (Haaretz, March 25, 2019). Zie echter ook Shlomi Eldar (Al-Monitor 23 May 2019), “*Hundreds of Israeli security experts warn of annexation dangers*”.

<sup>49</sup> Het stadsdeel werd in 1980 door Israël via een wet geannexeerd maar zonder aan de Palestijnse inwoners ervan het staatsburgerschap te verlenen. Als waren zij de immigranten, beschikken zij slechts over een zogenaamd “permanente” verblijfsvergunning - die wel degelijk door de bezetter ingetrokken kan worden en ook ingetrokken wordt). Zij kunnen wel een aanvraag indienen om het Israëliësch staatsburgerschap te verkrijgen.

<sup>50</sup> Ook de Syrische Golan Hoogten (met voornamelijk Druzen als inheemse bevolking) behoren ertoe. Trumps VS, echter, had de internationaalrechtelijk beladen notie “*occupied*” vervangen door “*Israeli-controlled*” (zie Yumna Patel, “*State Dept refers to Golan Heights and Palestinian Territories as ‘Israeli-controlled’ instead of ‘occupied’ in annual human rights report*” (Mondoweiss, March 14, 2019). Zo goed als gelijktijdig had Trump de Golan Hoogten officieel als ‘Israëliësch’ grondgebied erkend (werd door Biden niet ingetrokken).

De stap-voor-stap vestiging van kolonies in de Bezette Gebieden ging gepaard met de groei van een kolonistenbevolking, niet enkel in de West Bank maar ook in de Gazastrook, althans tot in 2005.<sup>51</sup> Op termijn ontwikkelde zich een politieke en ideologische lobby van ‘settlers’ die de regeringspolitiek inzake de kolonisering diepgaand ging beïnvloeden en tegelijkertijd de verdere verrechtsing van de Israëliëse samenleving in de hand werken. De materiële en infrastructuurlele noden van de honderdduizenden kolonisten (die allemaal over het Israëliëse staatsburgerschap beschikken) worden behartigd door de *Yesha Raad*.<sup>52</sup> Vandaag is de invloed van de kolonistenbeweging op de regeringspolitiek groter dan ooit.<sup>53</sup> Denken we maar aan Netanyahu’s electorale belofte (belofte die hij niet gehouden heeft) de West Bank *officieel* te zullen annexeren. De belofte alleen al deed het settlergeweld tegen Palestijnse landbouwers en dorpen significant toenemen.<sup>54</sup> Vandaag nemen de haatmisdrijven meer en meer de extreme vorm aan van pogroms tegen een weerloze, door het bezettingsleger niet beschermde Palestijnse plattelandsbevolking.

---

<sup>51</sup> In de Gazastrook kwam het tot de vestiging van 17 Joodse kolonies, met een bevolking van ongeveer 8.000 kolonisten. Daaraan kwam echter een einde in (augustus-september) 2005 toen premier Ariel Sharon een plan voor “*disengagement*” tot uitvoering bracht. De gedwongen ontruiming ging gepaard met groot verzet vanwege de kolonisten. Anderzijds creëerde ze in het Westen de verwachting dat het een eerste stap was naar het einde van het Israëliëse bezettingsregime überhaupt. In werkelijkheid heeft zij geleid tot de versterking en uitbouw van de militaire bezetting – “Verlossing” – van ‘Judea en Samaria’. PS Dat althans een einde was gekomen aan de bezetting van de Gazastrook, moet met klem ontkend worden. Voor commentaar zie bv.: “*16 years since Israel's 'disengagement' from Gaza*” (MEMO, 12 Sept 2021). De ‘ontruiming’ gaf Israël de mogelijkheid om de Stroom compleet af te sluiten als één groot getto, en de inwoners (2/3 vluchtelingen) te onderwerpen aan een regime van verregaande destructie.

<sup>52</sup> “YESHA” is het Hebreeuwse acroniem voor “*Judea Samaria (& Gaza)*.” De *Yesha Raad* bestaat onder meer uit 25 burgemeesters. Hij kan rekenen op de Israëliëse overheid voor alle nodige infrastructuurwerken: bouw van woningen, aanleg van toegangswegen, elektriciteit, waterleiding, enz. - per definitie op geroofde Palestijnse grond en terwijl Palestijnen zelf uitgesloten blijven van diezelfde basale voorzieningen [Gideon Levy, “*The Illegal Settler Outpost Has Running Water. Its Palestinian Neighbors Don't. This Is Apartheid at Its Starkest*”, *Haaretz*, Sept 24, 2021], alsook, “uiteraard”, voor militaire bescherming. Tegelijkertijd fungeert de raad ook als ‘politieke’ arm van de kolonistenbeweging. Cf. [Wikipedia](#).

<sup>53</sup> Een ‘spilfiguur’ is Naftali Bennet, zoon van Amerikaanse ouders die na de 1967 oorlog naar Israël emigreerden. Aanvankelijk directeur-generaal van de Yesha Raad en later voorzitter van de nationaal-religieuze kolonistenpartij “*Het Joodse Thuis*,” bekleedde hij tussen 2013-2020 voor Likod achtereenvolgens vijf ministerposten ([Wikipedia](#)). Hoewel leider van een kleine partij (Yamina, amper 6 zetels in de Knesset), is hij nu (oktober 2021) in een fragiele coalitie van ‘links’ tot ‘rechts’ voor een beperkte, afgesproken periode eerste-minister. Hij ijvert voor de voortzetting en uitbreiding van de kolonisatie onder het eufemisme van hun ‘natuurlijke groei’: “*Israel will continue the standard policy of natural growth*”, zoals hij het ook aan de Amerikanen stelde.

<sup>54</sup> Zie Yumna Patel, bv., “*Emboldened by promises of annexation, Israeli settler attacks soared in July. According to data gathered by Mondoweiss, there were at least 25 reported incidents of Israeli settler violence against Palestinians since the unofficial July 1st deadline to annex the West Bank passed*” ([Mondoweiss](#), August 3, 2020). De twee meest extreme voorbeelden, tot nu toe, van moorddadig Joods geweld zijn: (1) het bloedbad op 25 februari 1994 aangericht door Baruch Goldstein (Amerikaanse volgeling van Kahane) onder vele tientallen moslims die aan het bidden waren in de Ibrahim Moskee in Hebron (29 werden door hem doodgeschoten en 125 gewond; bij hun vlucht naarbuiten en op weg naar het ziekenhuis werden nog eens 19 Palestijnen gedood door Israëliëse soldaten). Goldstein, die nadien door Palestijnen gedood werd, heeft een ereperk gekregen in Kiryat Arba, kolonie gebouwd tot in de voortuinen van Hebron. En (2) op 31 juli 2015, 4u ‘s nachts, de aanslag met een brandbom door “*hilltop*” jongeren tegen het huis van het jonge gezin Dawabsheh in de stad Doema (nabij Nabloes). Beide ouders en hun baby van 18 maanden werden levend verbrand; de zwaar verbrande 4 jaar oude Ahmad overleefde de moordaanslag. De directe verantwoordelijke voor de brandaanslag was een Mizrahi. Zie bv. Ramzy Baroud, “*Why does Israel celebrate its terrorists: Ben Uliel and the murder of the Dawabsheh Family*” ([MEMO](#), May 22, 2020).

**2.2.** De verovering van de Westelijke Jordaanoever (met inbegrip van Oost-Jeruzalem met de ‘Oude Stad’) heeft een sterke impuls gegeven aan het *religieus zionisme*.<sup>55</sup> Vóór 1967 stonden Israël’s samenleving en politiek hoofdzakelijk onder de invloed van een (etnisch-)nationalisme gekoppeld aan een dominant secularisme; het nationaal-religieus zionisme was al die tijd marginaal gebleven.<sup>56</sup> De ‘miraculeuze’ verovering, echter, van gebieden die in het jodendom traditioneel als heilig werden beschouwd, leidde tot een politiek-ideologische ommezwaai.<sup>57</sup> Het bracht t.a.v. ‘Judea en Samaria’ ook een fundamentalistische en ultranationalistische kolonistenbeweging tot ontwikkeling onder de koepel van het “*Gush Emunim*” (het “*Blok van de Gelovigen*”). In de visie van de aanhang ervan wordt Israël’s soevereiniteit over *het volledige territorium* tussen de Middellandse Zee en de Jordaan door de Tenach niet enkel gelegitimeerd maar aan de Joden ook als een goddelijke opdracht opgelegd.<sup>58</sup> De ‘judaïsering’ ervan door de inplanting van Joodse kolonies (“*settlements*”) met honderdduizenden kolonisten<sup>59</sup> – zal

---

<sup>55</sup> Ook de benaming « *National Judaism* » wordt gebruikt (zie Yakov Rabkin, “*What is Modern Israel?*”, 2016, p. viii). PS Een eenheidslijst van twee extremistische partijtjes heeft zich bij de verkiezingen dit jaar de naam « *Religious Zionism* » als partijnaam toege-eigend. Eén van de notoire leiders ervan, Bezalel Smotrich, beet tijdens een zitting van Knesset de ‘Arabische’ parlementsleden toe dat zij daar enkel “*bij vergissing*” zaten “*omdat Ben-Goerion in 1948 zijn werk niet heeft afgemaakt*” ([Haaretz, Oct 13, 2021](#)).

<sup>56</sup> Het zionistisch ‘secularisme,’ echter, was nooit vrij van dubbelzinnigheid. Toen, begin 20ste eeuw, het ‘Oeganda’ plan verlaten werd ten gunste van Palestina “betekende dat een ambivalente concessie aan een religieuze dimensie die... een anathema was voor Theodor Herzl en zijn medeoprichters van het politieke zionisme, die een religieus criterium voor joodsheid verwierpen ten gunste van een negentiende-eeuws concept van ras.” Aldus Patrick Wolfe in “*Traces of History*” (2016), pp. 244-5 (mijn vertaling). Het stond evenwel ‘in de sterren geschreven’ dat de aanspraak op Palestina als “*ancestral homeland*” voor een ‘Joodse natie’ opportunistisch gelegitimeerd zou worden met de Bijbel (Hebreeuws: Tenach of Tanakh). Die ‘Bijbelse dimensie’ leverde een in de geschiedenis van het vestigingskolonialisme unieke ‘veroveringsmythe’ [i.v.m. “*conquest myths*,” zie Deel 1, n. 124] ter rechtvaardiging van de kolonisering van Palestina: namelijk de mythe van de “*Terugkeer*” van het “*Joodse volk*” naar zijn vaderland na 2000 jaar van gedwongen ‘verstrooiing’ en ‘ballingschap’ (in het rabbinale judaïsme vormen beide een straf van God). Zich daarmee onderscheidend van andere minderheden in Europa, konden de zionisten daarmee argumenteren dat het erom ging (eindelijk) een einde te stellen aan een groot historisch onrecht. Wolfe, l.c., wijst op de ‘genialiteit’ [“*genius*”] van deze terugkeerideologie gegeven het transnationale bestaan van Joodse gemeenschappen over de aardbol: “Here, then, is the genius of return: it allowed a non-state, a diffuse transnational metropole, to colonise” (p. 247). Bijna onmiddellijk na de Nakba, in 1950, werd door de Knesset de “*Wet op de Terugkeer*” gestemd (*uitsluitend* ten gunste van “*Joden*”).

<sup>57</sup> Zie Ines Gil, « *Reportage photo : la commémoration de la journée de Jérusalem (13 mai 2018)* » (Les Clefs du Moyen-Orient, [15/05/2018](#), modifié le 11/06/2020).

<sup>58</sup> Vanuit ‘revisionistisch’ oogpunt - cf. Ze’ev Jabotinsky (gest. 1940) en nog altijd in het partijprogramma van Likod (Netanyahu’s vader was secretaris van Jabotinsky) – behoort *minstens* ook Jordanië tot het door God “*be-loofde land*.” PS De verschillende Tenach- of Bijbelboeken zijn niet eensluidend over *de grenzen* ervan. Theodor Herzl, zelf nochtans ‘seculier’ (hij liet zijn zoon niet besnijden), koos voor de maximale invulling ervan in boek *Genesis*, 15:18 (‘*Belofte aan Abraham*’): “*van de rivier in Egypte tot de Eufraat*.” Dat territoriale ‘maximalisme’ vindt ook vandaag nog altijd (meer dan ooit?) overtuigde aanhangers, zeker onder de ultranationalistische kolonisten. Zie Bradley Burston, “*A visit to a settlement leader whose vision of Israel’s future borders includes parts of Syria, Iraq, and Lebanon and even Iran*” ([Haaretz, March 24, 2020](#)). PS Over het “*Land van Israël*” als een ideologisch construct zie natuurlijk Shlomo Sand, “*The Invention of the Land of Israel. From Holy Land to Homeland*” (Engelse vertaling 2012).

<sup>59</sup> Volgens schattingen leven nu ongeveer 650,000 kolonisten in 164 kolonies (waarvan 131 officieel erkend zijn) en 124 “*outposts*” in de West Bank en Oost-Jeruzalem. Het aantal wilde “*outposts*” (die wel degelijk de ondersteuning krijgen van de Israëlische overheid) neemt gestaag toe. Palestijnse dorpen, landbouwers en herders staan almaar meer bloot aan allerlei vormen van geweld en vernieling vanwege het Joodse “*frontier rabble*” (die beschermd worden door het bezettingsleger). Zie bv. Rachel Shenhav-Goldberg, “*Resource: Tracking Israel’s support for illegal outposts*” ([+972, 20 Sept 2019](#)). Over het (geregeld ook dodelijke) geweld zie Osama Othman, “*Israel has a 'hands-*

finaal leiden tot de komst van de Messias en het “Herstel” of de “Verlossing” (“Redemption”) van “Eretz Yisrael”.

Terwijl het traditionele joodse messianisme reeds door het zionisme politiek geïnstrumentaliseerd was met door de collectieve immigratie naar ‘Zion’, bracht de veroveringsoorlog van Juni 1967 daarmee de doorbraak van een ultra-nationalistische, ‘*messianistische*’ kolonistenbeweging.<sup>60</sup> Vooraan in dit nationalistisch-joodse messianisme<sup>61</sup> stonden en staan de volgelingen van de Russische Rabbi Abraham Isaak (‘Rav’) Kook (Ashkenazi opperrabbin, gestorven in 1935): eens ‘verlost’ en gehoorzaam aan de Torah en de geboden, zou de Staat Israël “*het piëdestal van Gods troon in deze wereld*” vormen. Ilan Pappé schrijft over Kook:

“In tal van opzichten kan hij beschouwd worden als de voorvader van een extremistisch joods fundamentalisme. Door zijn volgelingen werd hij beschouwd als goddelijk geïnspireerd. Zijn zoon en opvolger, Rabbi Zvi Yehuda Kook, zette in de nasleep van de 1967-oorlog Kooks nog abstracte noties om in een politiek plan.”<sup>62</sup>

In overeenstemming met het grote aandeel in de ‘*aliyah*’ naar Israël van Amerikaanse Joden, gingen ook uit de VS afkomstige extremisten en racisten in deze ideologische ontwikkeling een belangrijke rol spelen.<sup>63</sup>

---

*off approach with illegal settlers, not with the Palestinians*” (Middle East Monitor, Oct 3, 2021). Ondanks de retoriek van hogehand, valt het op dat wanneer ordediensten dan toch optreden, de gestuurde troep numeriek altijd in de minderheid is. Zie Hagar Shezaf, “*High Court Slams Israel for Allowing Settlers to Enter Evicted West Bank Settlement*” (Haaretz, Oct 12, 2021).

<sup>60</sup> “*Messianistisch*”: vanaf de creatie ervan in gesecculariseerde middens, vormde het zionisme een radicale breuk met het traditionele rabbinale judaïsme. Eeuwenlang was door de rabbijnen benadrukt dat pas na de komst van de Messias sprake kon/mocht zijn van een collectieve ‘hervestiging’ in Zion. Proberen die komst (en dus de Verlossing) te bespoedigen was flagrant in strijd met Gods wil (de ‘Verbanning’ was immers een goddelijke straf). Het zionisme met zijn pleidooi voor de onmiddellijke kolonisering van Palestina, werd bijgevolg decennialang (tot midden de 20ste eeuw) bestreden als een onduidelbare nationalisering van het universele Jodendom. Zie reeds het boek van de Opperrabbin van Wenen, Moritz Güdemann (na gesprek met Herzl), met de titel “*Nationaljudenthum*,” van 1897 (zie daarover Shlomo Sand 2010, pp. 187-196). Daarmee vergeleken, huldigt de ‘messianistische’ kolonistenbeweging, een religieus gedreven *ultranationalisme*. Zij beschouwt de toe-eigening van het ‘Land van Israël’ (mét de noodzakelijke verdrijving van de inheemse, niet-joodse bevolking) als een *goddelijke opdracht* die de komst van de Messias – de “*Tweede Komst*” – effectief zal *versnellen*. Zie over dat zionistische messianisme bv. Assaf Arel, “*Messianism Is Israel’s Most Powerful Force, Embraced by Atheists Too*” (Haaretz, Sept 5, 2021).

<sup>61</sup> Niét te verwarren met de christelijke ‘*Messiaanse*’ beweging. In tegenstelling tot de joodse visie vereren de aanhangers ervan Jezus als de in de Bijbel beloofde messias. Hoewel zij zichzelf als ‘joden’ bestempelen, gaat het wel degelijk om een *christelijke* beweging. Zie Wikipedia.

<sup>62</sup> Pappé, *o.c.*, p. 131 (mijn vertaling); zie ook Rabkin, *o.c.*, p. 70.

<sup>63</sup> Opmerkelijk inzake deze radicaal-rechtse, kolonialistische beweging, inderdaad, is de oververtegenwoordiging van Amerikanen. Algemeen: 15% van alle Joodse kolonisten is Amerikaan, terwijl Amerikanen slechts 2 tot 3% uitmaken van de Israëlische burgerbevolking. Van Israëls 200.000 tot 300.000 Amerikaanse burgers leven er ca 60.000 in de West Bank. Zie: Sara Yael Hirschhorn (Oxford U), “*Israeli Terrorists, Born in the U.S.A.*” (NYT, September 4, 2015). PS de huidige premier van een anti-Netanyahu coalitieregering, Naftali Bennet, is een Amerikaan.



In fundamentalistische *yeshiva's* (vaak gevestigd in een 'oupost')<sup>64</sup> opgezweept door preken en teksten van onder meer de Kooks, Rabbi Meir Kahane,<sup>65</sup> Rabbi Yitzhak Ginsburgh (geb. 1944, Amerikaan, oproepend tot de installatie van een "*Joodse monarchie*")<sup>66</sup> en andere fundamentalisten, legt de "*hilltop youth*"<sup>67</sup> – kolonistenzoons en -dochters levend in geïmproviseerde '*outposts*,' zeg maar: in voorposten van de kolonisering en onteigening op van Palestijnse dorpen en boeren gestolen land – een al maar extremere, "*pogrom-like*" (Hass) gewelddadigheid aan de dag tegen een zo goed als weerloze, platte-landsbevolking.<sup>68</sup> Met hun "*hate crimes*" brengen ze de haatboodschap van de predikanten in de praktijk. Daarin wordt bv. verkondigd dat het Bijbelse gebod "*Gij zult niet doden*" enkel geldt tussen Joden onderling, en niét t.a.v. niet-Joden. Tegelijkertijd worden geweld en vandalisme vergoelijkend "*price tag attacks*" genoemd – als betreft het een 'prijskaartje' te betalen door iedereen die verdere Joodse kolonisering tegenwerkt of in de weg staat: de Palestijnen überhaupt maar ook Israëlsche of internationale mensenrechtenactivisten.<sup>69</sup> Met name de reeds vermelde Yitzhar voorpost, nabij Nabloes, die jarenlang Rabbi Ginsburgh huisvestte als haar 'geestelijke leidsman', is berucht als één de meest fanatieke en gewelddadige 'voorposten'.<sup>70</sup> Bij hun racistische wandaden – erop gericht om de Palestijnse

---

<sup>64</sup> Een '*yeshiva*' is een 'religieuze school of seminarie voor jongens en ongehuwd mannen. De focus ervan is gericht op de studie van de traditionele religieuze bronnen, bovenal de Torah en de Talmoed als overgeleverde verzameling van rabbijnse debatten, en op de naleving van de Halacha (joods religieus recht). Vandaag berucht is de 'Od Yosef Chai ("*Josef Leeft nog*") yeshiva van de kolonistenpost Yitzhar, met haar onderwijs over de toelaatbaarheid, of zelfs noodzakelijkheid, van geweld tegen niet-joden. Zie Natasha Roth-Rowland, "*How one hilltop became an incubator for Israeli settler violence*" (+972, Jan 2, 2020).

<sup>65</sup> Amerikaan, was Kahane (geb. 1932) in de VS de oprichter van de extremistische, anti-zwarten '*Jewish Defense League*.' Zodra in Israël, propageerde hij met zijn 'Kach' partij (acroniem van '*Kahane naar de Knesset*') de deportatie van alle "*Arabs*." In 1990 werd hij in Manhattan doodgeschoten. Hoewel de partij in 1994 in Israël buiten de wet werd gesteld (na het bloedbad in Hebron aangericht door Kahanes eveneens Amerikaanse volgeling Baruch Goldstein), is Kahanes ideologisch gedachtegoed de voorbije jaren in Israël heropgenomen door de uiterst-rechtse, racistische '*Otzma Yehudit*' ('Joodse Kracht') partij. Onder de naam "*Religious Zionism*" nam ze deel aan de recente verkiezingen van 23 maart 2021, in een alliantie met een andere extremistische partij. In een electoraal akkoord met Netanyahu (een zogeheten "*surplus-vote agreement*") won de lijst niet minder dan 7 Knessetzetels. Zie het Edito van Haaretz: "*The Kahanist From Balfour Street*" (12 Feb 2021). Ook Emily Burack, "*Rabbi Meir Kahane and Israel's far right, explained*" (The Times of Israel, March 1, 2019). Over het hedendaagse succes van het 'kahanisme' zie ook David Sheen, "*Three Decades After his Death, Kahane's Message of Hate is More Popular Than Ever*" (MERIP, Feb 2, 2021).

<sup>66</sup> Zie nogmaals Sheen, o.c.: "After Kahane's death, top Chabad rabbi Yitzhak Ginsburgh, also an American immigrant to Israel, inherited Kahane's position as the most unapologetically racist rabbi in the country. In 2010 Ginsburgh helped publish an influential and vicious religious tract authored by one of his leading disciples, called *The King's Torah*, which sanctions organ harvesting from non-Jews and infanticide..."

<sup>67</sup> Zie hierover bv. Naomi Zeveloff, "*The Radical New Face of the Jewish Settler Movement*" (Forward, Jan 11, 2016).

<sup>68</sup> Zie het artikel in *AlJazeera* (14 april 2021): "*UN highlights rise in Israeli settler attacks on Palestinians. Experts document 771 incidents of settler violence causing injuries to 133 Palestinians and damaging 9,646 trees and 184 vehicles in 2020.*"

<sup>69</sup> Zie bv. Hagar Shezaf, "*Settlers Filmed attacking Palestinian family in the West Bank*" (Haaretz, Feb 13, 2021); of: "*Masked settlers beat, throw rocks at Palestinian family in West Bank*" (The Times of Israel, March 13, 2021).

<sup>70</sup> Zie: "*Yitzhar – A Case Study: Settler violence as a vehicle for taking over Palestinian land with state and military backing.*" Een '*position paper*' van de Israëlsche mensenrechtenorganisatie 'Yesh Din – Volunteers for Human Rights' (August 2018, pdf, 35p.). Uitgezonden op een nationaal TV-kanaal, lokte een video over een huwelijksfeest met "*hilltop*" jongeren in Jerusalem reacties van ontzetting uit: "We see yarmulke-clad young men dancing, their long earlocks flying, some with rifles in the air, and one with a knife with which he is skewering a photo of the infant from the Dawabsheh family who was burnt to death in an arson attack by suspected Jewish terrorists," zie

landbouwers te terroriseren zodat ze zouden vertrekken – ervaren ze nauwelijks of geen tegenwerking van het bezettingsleger, integendeel, zelfs.<sup>71</sup>

Wat inderdaad met het optreden van de *'Israel Defense Forces,'* dwz de Israëlische soldaten en Border Police, die geacht worden de orde te handhaven en de weerloze Palestijnen – militair bezet, hebben die volgens de 4de Conventie van Genève het statuut van *"protected people"* – te beschermen? Niet echt verwonderlijk – met hun terreur, immers, volgen de kolonistengeweldenaars de "logica" van het zionistisch basisplan: de eliminatie van de inheemse bevolking - beperken de soldaten zich veelal tot toekijken, maar steeds vaker ook treden ze op, soms zelfs met dodelijk scherp, tegen de protesterende Palestijnen ter bescherming van het 'eigen,' Joodse *"rabble"*.<sup>72</sup> Bij tegenkanting, echter, kan het schorriemorrie zich ook tegen de 'eigen' ordetroepen – politie of militairen – richten.<sup>73</sup>

**2.3.** In toepassing van zijn basisstrategie van omsingeling, scheiding en fragmentering heeft de Israëlische bezetter aan elk van de voortaan ook fysiek van elkaar gescheiden Palestijnse territoria – Westoever, Oost-Jeruzalem en Gazastreek – een *apart* bezettingsregime opgelegd. De Israëlische hypocrisie, ondertussen, als zou het daarbij om een tijdelijke *"belligerent occupation"* gaan, die (a) zou voldoen aan de internationale regels inzake oorlogvoering, en (b) van slechts tijdelijke aard zou zijn want 'in afwachting van een vredesakkoord,' is door de gedurende decennia gepleegde *"facts on the ground"* reeds lang ontmaskerd. Denken we maar aan de verdergaande uitbouw van de internationaalrechtelijk illegale Joodse kolonies op de West Bank en in Oost-Jeruzalem, steeds gepaard gaand met de

---

Samuel Heilman, *"Who Taught the Jewish Radical Settler Youth to Celebrate Murder? It's now clear from the shocking video of hilltop youth celebrating the Dawabsheh infant's murder that incitement to hatred is being taught in Israel's religious Jewish education system"* (Haaretz, Dec. 24, 2015/Apr. 10, 2018).

<sup>71</sup> Zie bv. Yaniv Kubovich, *"Violence Against Palestinians on the Rise Amid Israel's 'Hands-off' Approach in West Bank"* (Haaretz, Oct 3, 2021): "In a bid to avoid confrontations with the West Bank settlers, the Israeli army permitted allowed them to 'let off steam' - and the cases of violence against Palestinian have risen accordingly." Ook: Yuval Abraham, *"Joint militias: How settlers and soldiers teamed up to kill four Palestinians"* (+972, July 15, 2021). Opvallend is dat de ordetroepen die getuurd worden, stelselmatig numeriek niet opkunnen tegen de kolonisten. Zie in Hagar Shezaf, *"High Court Slams Israel for Allowing Settlers to Enter Evicted West Bank Settlement. Palestinians cannot farm their land as a result of the lack of enforcement by Israel Police and military"* (Haaretz, Oct 12, 2021). Etc.

<sup>72</sup> Het dagelijkse geweld van jonge én volwassen Joodse kolonisten, hoewel soms publiekelijk 'betreurd' of zelfs 'veroordeeld' door de koloniale autoriteiten of zelfs door het Hooggerechtshof (zie vorige noot), draagt wel degelijk bij aan de expansie van kolonisering en onteigening. Het optreden van de Joodse *"hilltop youth"* is goed vergelijkbaar met de rol die in de literatuur over de 19de-eeuwse kolonisatiebewegingen (Australië, Nieuw-Zeeland, Noord-Amerika...) wordt toegewezen aan het *"frontier rabble"* (*"grensgespuis"*). Citaat: "Rather than something separate from or running counter to the colonial state, the murderous activities of the frontier rabble constitute its principal means of expansion. These have occurred behind the screen of the frontier, in the wake of which, once the dust has settled, the irregular acts that took place have been regularized and the boundaries of White settlement extended. Characteristically, officials express regret at the lawlessness of this process while resigning themselves to its inevitability." Aldus Patrick Wolfe in: *"Settler Colonialism and the Elimination of the Native"* (Journal of Genocide Research, 2006, p. 392),

<sup>73</sup> Zie Yaniv Kubovich, *"Israeli Defense Officials Alarmed by Rise in Settler Violence Against Police, Soldiers. While the vast majority of West Bank attacks by Israelis last year were aimed at Palestinians, officials warn of escalation as protests over teen's death transform into 'a battlefield' between settlers and law enforcement"* (Haaretz, Jan 10, 2020). Ook Emanuel Fabian, *"Extremist settlers injure cop in clash near flashpoint West Bank settlement. Border guards assailed when they arrive to dismantle structure built in a closed military zone next to Yitzhar, the site of frequent violence between police and settlers"* (The Times of Israel, Oct 11, 2021).

onteigening (in Oost-Jeruzalem ook een almaar toenemend aantal huisuitdrijvingen)<sup>74</sup> en gedwongen verplaatsing van de inheemse bevolking (Bedoeïenen in de Naqab, nochtans Israëliische staatsburgers, inclusief).<sup>75</sup>

Israëls bezettingsregime in het algemeen werd onlangs als volgt samengevat door Yehudith Karp:<sup>76</sup>

“Eén van de kenmerken van het bezettingsregime in de *‘territories’* is dat degenen die eraan onderworpen zijn, ‘doorzichtig’ zijn geworden. Hun menselijkheid is hen ontstolen en hun menselijke waardigheid is hen ontnomen, samen met hun individuele basisrechten. Zij zijn onderworpen aan decreten die ernstige schade toebrengen aan hun routines en hun bestaansmiddelen - decreten die van bovenaf op hen neerkomen zonder hun inspraak, zonder mogelijkheid van beroep, zonder dat de logica ervan hoeft te worden uitgelegd en met onverschilligheid voor de consequenties ervan. Het volstaat dat de militaire gouverneur overtuigd is dat iets vereist is om de veiligheid te garanderen. Enkele praktijken die gangbaar zijn in dit bestuursstelsel: geregelde ‘surveillance’ van de gehele bevolking door de veiligheidsdienst Shin Bet en het vergaren van persoonlijke en intieme informatie, waardoor de privacy ernstig wordt aangetast, zonder dat daar toezicht op hoeft te worden gehouden; een verbod op demonstraties en protesten en het monddood maken van de vrijheid van meningsuiting; het binnendringen in woningen zonder gerechtelijk bevel om een huiszoeking te verrichten of met een ander excuus, en arrestaties zonder reden en zonder toetsing door de rechter; boeren arbitrair te scheiden van hun land en aan het levensonderhoud van anderen een kwaadaardige klap toe te brengen; afsluitingen, blokkades en checkpoints die een dagelijks instrument vormen voor handhaving en controle.”

Voor het behoud van zijn volle militaire controle over de Bezette Gebieden wordt door de bezetter in het bijzonder ook elke uiting van vreedzaam Palestijns protest of verzet gecriminaliseerd wegens *“nationalistisch”* en een bedreiging voor de *“veiligheid.”* Zelfs een Palestijnse vlag in je eigen woonkamer volstaat om opgesloten te worden, om nog te zwijgen van eventueel lidmaatschap van een politieke partij of enige vorm van politieke, sociale of syndicale activiteit.<sup>77</sup> Ook vreedzame betogingen of

---

<sup>74</sup> Zie Tamara Nassar, *“The Ongoing Nakba in Jerusalem”* (The Electronic Intifada, March 28, 2021).

<sup>75</sup> Over Israël's continue onteigening van Palestijns grondgebied schrijft Amira Hass: “In accordance with the laws of belligerent occupation detailed in customary international law, an occupying power is prohibited from confiscating the private property of a local population in an area under its belligerent occupation”. Onteigeningen zagezegd ten behoeve van *“militaire”* noodwendigheden (toegestaan onder het internationaal recht) worden telkens weer gebruikt voor de bouw van nieuwe kolonies. Hass: *“How Palestinian Land Goes From the Israeli Army to the Settlers. 45 settlements have been built on Palestinian land requisitioned for military purposes. A new study explains how”* (Haaretz, March 10, 2019). De ontmanteling, anderzijds, van de 21 Joodse kolonies uit de Gazastrook, in 2005 door Ariel Sharon maakte het voor de Israëlische politici mogelijk om, na de verkiezingsoverwinning van Hamas, de volledige Stroom tot *“vijandig gebied”* te verklaren en tegen de bevolking ervan een genocidaire politiek en oorlog te voeren.

<sup>76</sup> Zie Yehudith Karp, *“How Israel Was Annexed to the Territories”* (Haaretz, Jan 21, 2021). Karp was de ‘deputy attorney general’ in Israël en is lid van de Internationale Raad van het ‘New Israel Fund’ en van ‘Yesh Din – Volunteers for Human Rights.’

<sup>77</sup> Bv. Khalida Jarrar, juriste en feministe, lid van het *Popular Front for the Liberation of Palestine* en verkozen lid van de *Palestinian Legislative Council*, was op 31 oktober 2019 opnieuw gearresteerd en in ‘administratieve detentie’ geplaatst, d.w.z. zonder aanklacht of proces, nadat ze eerder op 28 februari 2019, na 20 maanden gevangenis, zonder uitleg in vrijheid was gesteld. Ook reeds eerder, echter, was ze het slachtoffer van politieke vervolging door de bezetter: zo van 2 april 2015 tot juni 2016, en vervolgens was ze opnieuw gearresteerd op 2 juli 2017. Zie o.m. in Middle East Monitor, 6 Nov 2018: *“Israel is afraid of Khalida Jarrar because she shatters its false democratic*

protestmarsen geven aanleiding tot (soms ook dodelijk) militair geweld en repressie.<sup>78</sup> Gevangenisstraffen zijn hierbij een vast bestanddeel van de onderdrukingspolitiek om het Palestijnse verzet tegen hun onteigening te breken: sedert 1967 zijn reeds tussen de 750.000 en 800.000 – mannen, vrouwen en kinderen – voor korte of lange tijd gepasseerd door het Israëliëse gevangenisstelsel (veelal binnen Israël – wat in strijd is met de 4de Conventie van Genève).<sup>79</sup> De bekende Israëliëse socioloog wijlen Baruch Kimmerling bestempelde de Israëliëse politiek als ‘*politicide*,’ in de zin van “*een geleidelijke maar systematische poging om de vernietiging te bewerkstelligen van de Palestijnen als een onafhankelijke sociale, politieke en economische entiteit.*”<sup>80</sup> De gezaghebbende Amerikaanse politiek-economete Sarah Roy, anderzijds, stelde evenzo “*de materiële, sociaal-economische en psychologische vernietiging van de Palestijnse samenleving*” vast.<sup>81</sup> Finaal, zo concludeert zij, is het de Israëliëse leiders erom te doen de inheemse bevolking “*uit het land te verwijderen zodat het ideologische doel kan worden gerealiseerd van de opbouw van een sterke, exclusief Joodse staat.*”<sup>82</sup>

**2.4.** In de beginjaren zag het (politiek) zionisme zich als een Europees kolonisatieproject (zie hoger, in voetnoot 2). In toepassing, echter, van de ideologie van ‘*de Terugkeer*’ is daarvan later afstand genomen: zoals drie millennia jaren geleden het geval was, zo luidt het vandaag nog steeds, is het land nog altijd het volle eigendom van het “*Joodse volk.*” Vanuit historisch én politiek opzicht, evenwel, moet ook het hedendaagse, ‘democratische’ Israël, als zelfgeproclameerde “*natiestaat*” van het transnationale “*Joodse volk,*” bestempeld worden als een kolonistenstaat (“*settler colonialist*”). Religieuze zowel als culturele Joden in de (bij voorkeur witte) wereld worden nog altijd opgeroepen zich als volledig volwaardige burgers in het land te komen vestigen, met alle eraan verbonden rechten en privileges - terwijl de territoriale en andere ‘nationale’ rechten van de oorspronkelijke, niet-joodse bevolking miskend of volledig ontkend blijven.<sup>83</sup> Een treffend concreet voorbeeld ervan is de *de facto* weigering van

---

*image*”. Amper 8 maanden na haar vrijlating in 2019, is ze opnieuw opgesloten en op 1 maart 2021 veroordeeld tot 2 jaar gevangenschap wegens het bekleden van “*een positie in een verboden organisatie.*” Zie Samidoun.

<sup>78</sup> Één recent voorbeeld: de 17-jarige Joseph Abd al-Fatah werd, toen hij op 27 november 2020 deelnam aan de wekelijkse protestmars van het dorp Kafr Qaddum tegen de sluiting van de belangrijkste toegangsweg tot het dorp, in het hoofd geschoten met een “*rubber-tipped bullet*” en moest in kritieke toestand gehospitaliseerd worden. Zie: Hagar Shezaf & Jack Khoury, “*Palestinian Teen Seriously Wounded in Clashes With Israeli Army in West Bank*” (Haaretz, 28 Nov 2020). Voor een opsomming van “*headlines*” over Israëliëse geweldpleging per dag tijdens een willekeurige week: van maandag 11 tem zondag 17 januari, zie: “*Headlines from Palestine that Israel doesn’t want you to read*” (If Americans Knew, Jan 21, 2021).

<sup>79</sup> Bijzonder aanbevolen: “*These Chains will be Broken. Palestinian Stories of Struggle and Defiance in Israeli Prisons*”, ed. Ramzy Baroud, Foreword by Khalida Jarrar, Afterword by Richard Falk (2020).

<sup>80</sup> Baruch Kimmerling was één van de eerste Israëliëse academici die het zionisme analyseerden in termen van “*settler-immigrant colonialism.*” Cf. zijn boek over Ariel Sharon: “[Politicide: Ariel Sharon's War Against the Palestinians](#)” (London: Verso, 2003). Zie ook Merav Amir, “*Revisiting Politicide: State Annihilation in Israel/Palestine*” (Territory, Politics, Governance, 5/4, 2017): “*Politicide... denotes the eradication of the political existence of a group and sabotaging the turning of a community of people into a polity... What is often overlooked in discussions of politicicide are the seemingly more benign means of its implementation, the micro-power mechanisms of spatial control, prohibitions and regulations.*”

<sup>81</sup> In een bijdrage van 2004 (oorspronkelijk in het Engels): “*De staat van Palestina – de politieke & economische stand van zaken*”, in: Robert Soeterik (red.), “*De verwoesting van Palestina*” (2008), p. 189.

<sup>82</sup> Zo in haar reeds vermelde studie over de Gazastrook, waarin zij het begrip van “*de-development*” introduceerde (niet te verwarren met “*underdevelopment*”): pp. 4-5.

<sup>83</sup> Dwz: “*miskend*” voor de zogenaamde ‘Israëliëse Arabieren’; “*ontkend*” voor de rechteloze bewoners van de Westelijke Jordaanoever (cf. de Israëliëse weigering om de nodige Covid-19 vaccins beschikbaar te stellen voor de

Palestijnse bouwaanvragen (amper 1.4% wordt goedgekeurd) én daaropvolgend de afbraak van Palestijnse privéwoningen en structuren wegens “*geen bouwvergunning*.”<sup>84</sup> Gelijkaardigs geldt voor de “*niet-erkende*” dorpen van de sedentaire Bedoeïenen binnen de Staat Israël. Terwijl de meeste ervan dateren van ruim vóór de oprichting van de Staat Israël en de Bedoeïenen Israëlische staatsburgers zijn, worden hun landrechten als inheemse bevolking niet erkend door het Hooggerechtshof. Sedert een wet van 1953 hun territorium - de Naqab (of Negev) - om redenen van “*veiligheid*” tot ‘staatsgrond’ heeft verklaard, worden de dorpingen beschouwd, en bij gelegenheid ook strafrechtelijk behandeld, als “*indringers*” op hun eigen grond. Treurig ‘berucht,’ in dat verband, is het dorpje Al-Arâqib, dat begin 2021 reeds voor de 183ste keer werd afgebroken (alle keren is de infrastructuur door dorpingen heropgebouwd).<sup>85</sup> De Israëlische staat verplicht hen de afbraakkosten voor de overheid zelf te betalen...

In de academische wereld, vandaag, vindt Israëls classificatie als een geval van (laat) ‘vestigingskolonialisme’ (“*settler colonialism*”) ruime bijval (door ‘mainstream’ Israëlische academici wordt ze, niet verwonderlijk, afgewezen). Uitdrukkelijker nog dan gold voor de eerdere, 18de- en 19de-eeuwse vormen van “wit” vestigingskolonialisme (in Noord-Amerika, Brazilië, Australië, Nieuw-Zeeland, in Afrika, ...), was het voor de leidinggevende ideologen van het zionistische project een uitgemaakte zaak (1) wat het – legitieme - streefdoel was, en (2) welke handelingen daartoe legitiem konden ingezet worden. Wat die handelingen betreft, was het evident dat de er levende bevolking – permanent als boeren en ‘pasant’ als nomaden – moesten ‘getransfereerd’ worden naar elders.<sup>86</sup> Vooral in de jaren ’30 werd intern druk gediscussieerd over hoe én waarheen die ‘transfer’ effectief kon gerealiseerd worden (de hoop was aanvankelijk geweest dat de Britten dat zaakje zouden opknappen).

De gehanteerde ideologische of mythologische aankleding van deze legitimatie, echter, mag ons niet misleiden. Vestigingskolonialisme, aldus Patrick Wolfe, wordt noodzakelijk gedreven door dergelijke “*logic of the elimination of the native*.”<sup>87</sup> Vertaald in het hedendaagse “*white supremacist*” jargon, zou je, ietwat provocerend, kunnen stellen dat het (politieke) zionisme omzeggens van bij de start gericht was op een “*omvolking*” van historisch Palestina, namelijk van een eeuwenoud oosters, Arabisch moslimland in een Joods en ‘Europees’ land. Zoals hoger reeds aangegeven (kap. 4.2.), werd en

---

bescherming van een bevolking-onder-bezetting). De bezette Gazastrook wordt nog altijd als vijandig ‘oorlogsgebied’ beschouwd en ernaar militair be- en mishandeld.

<sup>84</sup> “Data provided by the Civil Administration as part of a Freedom of Information Law request by the Bimkom organization, shows that Palestinians submitted 1,489 requests for building permits in Area C from 2016 to 2018, but only 21 of them – 1.4% – were approved. During this same period, 2,147 demolition orders were issued for Palestinian structures in Area C. According to data provided by the UN OCHA, Israel demolished 660 Palestinian structures in Area C in 2020, out of which 110 were used as residential homes” (Hagar Shezaf, “*Israel to Fund Drones, Patrol Units to Monitor Unauthorized Palestinian Construction*,” Haaretz, Dec 31, 2020).

<sup>85</sup> Zie “*Israeli forces demolish Al-Araqeeb village for 182nd time*” (MEMO, Jan 21, 2021). Het dorpshoofd, Sheikh Sayeh Abu-Madi’am, 69 jaar en een prominente activist, werd eind 2018 veroordeeld tot 10 maanden gevangenisstraf voor “*trespassing*” op zijn eigen grond (aangekocht in... 1905). Zie Oren Ziv, “*Sent to prison for trespassing on his own land*” (+972, 11 Dec 2018).

<sup>86</sup> Zie de reeds vermelde studie van Nur Masalha, “*Expulsion of the Palestinians. The Concept of ‘Transfer’ in Zionist Political Thought, 1882-1948*,” chapter 1). De notie van “*terra nullius*” zowel als de bedrieglijke slogan van “*een land zonder volk voor een volk zonder land*” dienden, ook bij kandidaat-kolonisten, eventuele morele bezwaren te helpen opvangen.

<sup>87</sup> De bijdrage tot de studie van ‘settler-colonialism’ vanwege de betreunde Patrick Wolfe (gest. 2017) is nog altijd gezaghebbend. Zie zijn artikel “*Settler colonialism and the elimination of the native*” (Journal of Genocide Research, Volume 8, 2006 - Issue 4, pp. 387-409), maar ook zijn omstandig gedocumenteerd, in 2016 gepubliceerd boek “*Traces of History: Elementary Structures of Race*” (de laatste twee hoofdstukken over Israël-Palestina).

wordt dat ideologisch-mythisch gerechtvaardigd in termen van een “terugkeer” van het “Joodse volk” naar zijn historisch thuisland en het - daarom rechtmatige - ‘herstel’ van zijn soevereiniteit na ruim 2000 jaar van opgelegde “ballingschap”<sup>88</sup> en “vertrooiing” (diaspora). Al spoedig na de proclamatie van de Staat Israël (op 14 mei 1948) en de wapenbestanden (in 1949) is aan die mythologie een legale uitdrukking gegeven: in 1950 met de “Wet op de Terugkeer” en, in 1952, met de “Wet op Burgerschap en Vestiging in Israël”.<sup>89</sup> Zij gelden, zoals reeds opgemerkt (zie hoger, kap. 3.1), uitsluitend “Joden” (op voorwaarde dat zij voldoen aan de door de staat gestelde voorwaarden).<sup>90</sup> Voor de vele honderdduizenden échte, Palestijnse vluchtelingen, echter, allemaal slachtoffer van Joods oorlogsgeweld tijdens de *Nakba* en (later de *Naksa*), is van bij de aanvang elke terugkeer onmogelijk gemaakt (onder meer door het onmiddellijk platbranden en verwoesten van hun dorpen en huizen, of het onmiddellijk vestigen van Joodse kolonisten in huis of boerderij) en/of verboden: wie dat toch probeerde na het wapenbestand, riskeerde realiter als “infiltrant” te worden doodgeschoten. Tot op de dag van vandaag, dienen die vluchtelingen en hun nazaten in armoedige omstandigheden en zonder perspectief trachten te overleven in overbevolkte vluchtelingenkampen in de omringende landen (waaronder de nog Jordaanse Westelijke Jordaanoever en de nog Egyptische Gazastrook (in deze laatste vormen de vluchtelingen 2/3 van de hedendaagse bevolking)).<sup>91</sup> Aan personen van Palestijnse afkomst die vandaag, met een geldig paspoort, de geboorteregio van hun grootouders als toerist willen bezoeken, wordt aan de grens niet louter de toegang tot het land ontzegd. Beschouwd als infiltrant zo al niet terrorist, worden ze door soldaten overmeesterd, opgesloten en veroordeeld tot een onbeperkt aantal maanden gevangenisstraf in een Israëliëse gevangenis, waar ze bloot staan aan de gebruikelijke mishandeling zo al niet foltering.<sup>92</sup>

---

<sup>88</sup> Zie Shlomo Sands boeken, in Engelse vertaling: “*The Invention of the Jewish People*” (ch. 3: “*The Invention of the Exile*”) en “*The Invention of the Land of Israel*,” respectievelijk van 2009 en 2012.

<sup>89</sup> In 2003 werd er “om veiligheidsredenen” een ‘tijdelijk’ amendement aan toegevoegd: het werd Palestijnse partners van gemengde huwelijken verboden zich samen met hun Israëliëse partner in Israël te vestigen (nadien nog uitgebreid naar Arabische landen). Sedertdien is dat amendement elk jaar hernieuwd. Zie Gideon Levy, “*Israeli Apartheid? Look No Further Than This Racist Law*” (Haaretz, June 20, 2021), <https://www.haaretz.com/opinion/.premium-israeli-apartheid-look-no-further-than-this-racist-law-1.9921372> Zie ook Hamoked – Center for the Defence of the Individual, [https://hamoked.info/newsletters/barring\\_family\\_unification\\_with\\_Palestinians\\_in\\_Israel\\_eng.php](https://hamoked.info/newsletters/barring_family_unification_with_Palestinians_in_Israel_eng.php). Dit jaar 2021, echter, heeft de verlenging van de wet in de Knesset (nog?) geen meerderheid achter zich gekregen, niet om democratische maar om partijpolitieke redenen: zie Michael Hauser Tov, “*In Blow to Bennett, Knesset Votes Down Extending Citizenship Law*” (Haaretz, July 5, 2021), <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium.HIGHLIGHT-deal-on-citizenship-law-may-grant-israel-residency-to-hundreds-of-palestinians-1.9972128>.

<sup>90</sup> En dus niet volgens de (strengere) regels van de halakha, omdat voor de staat de toename van de Joodse bevolking in Israël prioritair is (cf. de nog soepeler massale immigratie van Russen, eind jaren tachtig, onder Gorbatsjov).

<sup>91</sup> Voor hun hedendaagse aantallen zie de “*OPT Humanitarian Atlas*” van OCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs: Occupied Palestinian territory, January 2019): “Registered Refugees: 2,214,783: West Bank: 828,328; Gaza Strip: 1,386,455; Lebanon: 469,555; Syria: 551,873; Jordan: 2,206,736.” Zij zijn zo goed als volledig afhankelijk van de humanitaire (financiële, humanitaire, pedagogische e.a.) bijstand die geleverd wordt door het UNRWA – UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Middle East, klik hier. Dat organisme is opgericht omdat Israël weigerde VN Resolutie 194 (het recht op terugkeer) te implementeren. Zoals bekend, hebben Trump en Netanyahu gepoogd het Palestijnse vluchtelingenprobleem “op te lossen” door... hun vluchtelingenstaat op te heffen en het VN-agentschap op te doeken.

<sup>92</sup> Een vrij recent slachtoffer was de Belgische Palestijn Mustapha Awad (zelf geboren in het Ain el-Helweh vluchtelingenkamp in Lebanon). Opgepakt aan de Jordaan-Israëliëse grens, is hij pas na 253 dagen gevangenis dankzij de mobilisatie van de Belgische burgerlijke samenleving vrijgelaten. Zie *Mustapha Awad* : « *Sans vous, je ne serais pas*

Terwijl een regelrechte genocide<sup>93</sup> en/of massale deportatie (zoals in 1948 en gedeeltelijk nog in 1967) niet uitvoerbaar zijn, is de uitdrijving van de oorspronkelijke bevolking van Palestina vandaag enkel op “kruipende” of “stapsgewijze” manier doenbaar: onder meer door de stelselmatige afbraak van huizen en dorpen, diefstal van grond (“*land grab*”), al maar verdere uitbreiding van illegale kolonies en “*outposts*” die de leefbaarheid van Palestijnse dorpsgemeenschappen bewust vernietigen opdat de inheemse bevolking zou vertrekken, door vandalisme en terreur, door gedwongen verplaatsingen van Beoëïenen (hoewel staatsburgers) naar artificiële en overbevolkte “*townships*”, enz. Algemeen gaat het erom bij middel van talloze vormen van willekeur en repressie het leven van de inheemse bevolking ondraaglijk te maken.<sup>94</sup> De hoofdbekommernis, inderdaad, van Israël’s “Palestinapolitiek” is demografisch én territoriaal: de niet-Joodse, inheemse bevolking moet het koste wat het kost een (achteruitgestelde en duldzame) *minderheid* blijven. Het streefdoel, met andere woorden, is: *zoveel mogelijk Palestina met zo weinig mogelijk Palestijnen*.

Maar tegelijkertijd noopt dat project de koloniale bezetter ertoe, zoals gezegd, ook het symbolische bestaan van het Palestijnse volk als een *nationale gemeenschap* – dus met een eigen historische, culturele en maatschappelijke identiteit en, met “*somoed*,”<sup>95</sup> vasthoudend aan zijn recht op nationale zelfbeschikking<sup>96</sup> – worden afgebroken. Het enige dat de Palestijnen door de kolonisator provisoir wordt gegund (zeker, maar niet alleen in de Gazastrook), is een geatomiseerd en perspectiefloos bestaan zonder fierheid of waardigheid, want afhankelijk van internationale humanitaire ondersteuning. Reeds Moshe Dayan had de post-1967 Palestijnen voor de keuze had geplaatst: “*wij hebben geen oplossing en jullie zullen doorgaan met te leven als honden, en ieder die dat wenst zal vertrekken*.”<sup>97</sup> “*Als honden,*”

---

là » (Charleroi pour la Palestine, 26 avril 2019), <https://charleroi-pourlapalestine.be/index.php/2019/04/26/mustapha-awad-sans-vous-je-ne-serais-pas-la/>.

<sup>93</sup> “The question of genocide is never far from discussions of settler colonialism. Land is life—or, at least, land is necessary for life. Thus contests for land can be—indeed, often are—contests for life. Yet this is not to say that settler colonialism is simply a form of genocide... Settler colonialism is inherently eliminatory but not invariably genocidal... The primary motive for elimination is not race (or religion, ethnicity, grade of civilization, etc.) but access to territory. Territoriality is settler colonialism’s specific, irreducible element.” Zo Patrick Wolfe in: “*Settler Colonialism and the Elimination of the Native*”.

<sup>94</sup> Israël’s ultranationalistisch en extremistisch rechts, vandaag verenigd in de partij “*Religious Zionism*”, blijft meer dan ooit vasthouden aan het idee van een deportatie (“*transfer*”) van onwillige of ‘niet-loyale’ “*Arabieren*.” Met de recente verkiezingen van 23 maart 2021 kwamen zij (met steun van Netanyahu) effectief in de Knesset, met 7 van de 120 zetels. De legalisering van de “*outposts*” staat vooraan op hun agenda (samen met de strijd tegen de holebi-beweging en met de fundamentalistische “*the Torah first*” regel). Zie: Jacob Magid, “*Entering Knesset, far-rightists want to legalize outposts, fight ‘LGBT agenda’*” (The Times of Israel, March 24, 2021).

<sup>95</sup> Zie nu Benay Blend, “*On the Meaning of Sumoud*” (The Palestine Chronicle, March 30, 2019).

<sup>96</sup> De op 19 juli 2018 door de Knesset gestemde “Basiswet ‘*Israël de Natiestaat van het Joodse Volk*’” ontzegt dat recht uitdrukkelijk aan niet-Joodse burgers van Israël. Cf. het “*Basic principle*” 1.C: “*The right to exercise national self-determination in the State of Israel is unique to the Jewish people.*” De politieke implicaties ervan werden onlangs door premier Netanyahu zelf nogmaals onder de aandacht gebracht in een reactie (via Instagram) op actrice Rotem Sela die publiekelijk de gelijkheid had beklemtoond tussen alle burgers van Israël: “*Dear Rotem, an important correction: Israel is not a state of all its citizens. According to the Nation-State Law that we passed, Israel is the nation-state of the Jewish People - and them alone*”, in: Haaretz, March 11, 2019.

<sup>97</sup> “We don’t have a solution, and you will continue living like dogs, and whoever wants will go, and we’ll see how this procedure will work out. For now, it works out. Let’s say the truth. We want peace. If there is no peace, we will maintain military rule and we will have four to five military compounds on the mountains, and they will sit ten

inderdaad: gericht op exclusiviteit en segregatie, gaat het zionisme onvermijdelijk zo al niet noodzakelijk gepaard met een racialisering,<sup>98</sup> en dus ontmenselijking van de “natives”.<sup>99</sup>

Slachtoffer van verregaande, zelfs extreme ontmenselijking is de bevolking van de reeds meer dan 10 jaar door Israël volledig afgesloten en constant beoorloogde Gazastrook. Tweederden ervan zijn geregistreerde vluchtelingen van 1948 en 1967 en leven er in vaak miserabele omstandigheden in overvolle vluchtelingenkampen. Vooral sedert de Stroom in 2007, na de democratische, electorale overwinning van het islamistische Hamas, door Israël is uitgeroepen tot “hostile territory”, dus tot oorlogsgebied, zijn de levensomstandigheden voor de Gazanen op alle gebied rampzalig geworden, of juist: rampzalig gemaakt. Israëlische vliegtuigen voeren er geregeld bombardementen uit op civiele wijken, hospitalen en zorgcentra, de economie is verregaand platgevallen, het landbouwareaal constant geruïneerd, 97% van het water is ongeschikt voor menselijke consumptie, enz., enz.<sup>100</sup> Wolfes ‘*logic of elimination*’, met andere woorden, heeft in de Gazastrook onmiskenbare genocidaire trekken aangenomen.

Ook het regime van apartheid en militaire controle, repressie en onteigening, dat door de kolonisator gevoerd wordt op de Westoever, gaat gepaard met verregaande dehumanisering. Het maatschappelijke product van etnocentrische opvoeding en onderwijs en van sociale media<sup>101</sup> die ‘bol’ staan van racistische ophitsing tegen de “Arabs”, worden jonge soldaten (gem. 18,5 tot 20 jaar oud) ermee belast in oorlogsuitrusting op te treden als een koloniale politie voor de controle over en intimidatie van de inheemse bevolking en voor de ‘veiligheid’ van de Joodse kolonisten.<sup>102</sup> Onvermijdelijk gaat dat gepaard

---

years under the Israeli military regime.” Zie Wikiquote, “*Moshe Dayan*”, met als verwijzing: “*Mehiro shel Ihud*” (Revivim, 1985) by Yossi Beilin, p. 42.

<sup>98</sup> “In sociology, racialization or ethnicization is a political process of ascribing ethnic or racial identities to a relationship, social practice, or group that did not identify itself as such. Racialization or ethnicization often arises out of the interaction of a group with a group that it dominates and ascribes a racial identity for the purpose of continued domination and social exclusion” (Wikipedia, “*Racialization*,” Dec 6, 2020).

<sup>99</sup> “In the Israeli case dehumanizing racial classifications emanate from the aim of ensuring that Jewish Israelis live at the expense of the Palestinian other(s),” aldus Prof. Ronit Lentin (Trinity College, Dublin) in haar studie “*Traces of Racial Exception. Racializing Israeli Settler Colonialism*” (2020<sup>2</sup>), ch. 4: “*Racializing the Israeli Settler Colony*,” p.88. Vertrekkend van “*the Yemeni Children’s Affair*,” argumenteert zij “the centrality of race to theorizing Zionist settler colonialism”. NB ‘*Joodsheid*’ zelf werd in de laat-19de-eeuwse Europese context ook door de zionisten gecompliceerd in termen van een biologisch ras: “It is rather shocking to discover that identifying the Jews as a race was the work of both nineteenth century antisemites and of Zionist thinkers” (p. 90). In Israël, vandaag, is binnen het dominante ‘Joodse ras’ een hiërarchie van subcategorieën geconstrueerd: bovenaan de ‘witte’ Ashkenazi’s, daaronder de Mizrahim of Sephardim (zie hoger), en, onderaan, de ‘zwarte’ Joden: de ‘*Beta Israel*’ of *Falashas* (vooral in de jaren 1984-85 uit Ethiopië ‘geëvacueerd’ naar Israël (‘Operatie Mozes’ en ‘Salomo’), en vandaag in Israël op de laagste sport van de maatschappelijke ‘ladder’).

<sup>100</sup> 27 dec 2020: “*Press Release: Al Mezan condemns Israel’s military attacks on Gaza and calls for urgent international intervention to protect civilians and their properties*,” <http://mezan.org/en/post/23893> . “What is happening to Gaza is catastrophic; it is also deliberate, considered, and purposeful”, aldus Sara Roy in haar reeds vermelde boek, “*The Gaza Strip. The Political Economy of De-development*,” de “*Introduction to the Third Edition*” (2016), p. xxi.

<sup>101</sup> Zie het recente rapport van [Zamleh – The Arab Center for the Advancement of Social Media](#): “*Racism and Incitement Index 2020: The Increase in Racism and Incitement against Palestinians and Arabs During the Pandemic*” (March 8, 2021).

<sup>102</sup> “Young Israeli soldiers are sent to risk life and limb to protect the lordly normality of Jewish settlers on stolen land. This abhorrent normality forces upon the local Palestinians a life without a trace of normality, from cradle to grave,” Amira Hass (Haaretz, March 19, 2019).



met verregaande willekeur en (geregeld ook dodelijke) fysieke agressie tegen weerloze Palestijnse volwassenen én kinderen.<sup>103</sup> Een schokkend geval van mishandeling van geknevelde gevangenen, in maart 2019, ontlokte aan het vrouwelijke nieuwsanker van een Israëliische TV-zender de spontane reactie: *“wij sturen kinderen naar het leger en krijgen ze weer als menselijke dieren, resultaat van de bezetting.”*<sup>104</sup> Slachtoffer van een ander, uitermate aanstootgevend geval van brutaal geweld, tot bloedens toe, was een maand eerder een hulpeloze, blinde en zwaar zieke man geweest bij een nachtelijke raid op zijn woonst. De bekende publicist Gideon Levy aarzelde niet de erbij betrokken soldateska maar ook hun overheid aan de schandpaal te nagelen voor *“beestachtigheid”*.<sup>105</sup> Ontmenselijking, hoeft het gezegd, leidt niet enkel tot mishandeling, ze weze fysiek en/of psychisch.<sup>106</sup> dag én nacht geconfronteerd met *“trigger-happy”* soldaten, zijn Palestijnen - volwassenen én kinderen - niet zelden het slachtoffer van fataal wapengeweld.<sup>107</sup> De ‘banaliteit’ van de aanleidingen tot dodelijk militair geweld is vaak verbijsterend: een Palestijns persoon vergist zich bijvoorbeeld van *“lane”* bij een checkpoint; of raakt met zijn wagen een dorpel van het gebouw; een andere heeft zijn rijbewijs thuis vergeten; nog een andere wil, bij een militaire controletoren, iemand helpen een klapband te vervangen; nog een andere is doofstom en hoort de soldaat niet roepen, is autistisch en rent weg...: voor een soldaat van het bezettingsleger volstond het telkens om de ‘inboorling,’ zelfs indien hij zijn handen in de lucht houdt, neer te schieten...<sup>108</sup> Dat het telkens om *“Arabs”* gaat, is in de geracialiseerde, ontmenselijkende context van Israël

---

<sup>103</sup> Dat geldt natuurlijk niet voor elke soldaat. De activisten van de ngo van oud-soldaten, *“Breaking the Silence”* (website: <https://www.breakingthesilence.org.il/>) verzamelen getuigenissen van ex-soldaten over het geweld en de wantoestanden waarbij ze betrokken werden. Niet echt verwonderlijk, is de organisatie het voorwerp van een groeiende repressie en *“incitement”* vanuit regeringsmiddens. Activisten kregen geen toegang meer tot scholen en, zoals andere kritische mensenrechtenorganisaties in Israël, is de organisatie onderworpen aan de anti-NGO wet (het ontvangen van buitenlandse steun wordt gebrandmerkt als een gebrek aan loyaliteit tegenover Israël).

<sup>104</sup> *“You send children to the army, to the territories, and get them back as human animals. It’s the result of the occupation.”* Haar spontane reactie (die, let wel, enkel de negatieve gevolgen voor de eigen soldaten betrof en niet die van de Palestijnse slachtoffers) kwam er aan het einde van een item over soldaten van een ultra-orthodoxe eenheid, die twee geboeide en geblinddoekte Palestijnse gevangenen bijzonder zwaar mishandeld hadden. Zie Ma’an News Agency via Informed Comment, Feb 19, 2019.: De omroepster in kwestie, Oshrat Kotler, kreeg nadien zware kritiek (zelfs doodsb bedreigingen) over zich en heeft nadien een jaar onbetaald verlof opgenomen (artikel in Haaretz van 29 maart 2019).

<sup>105</sup> Gideon Levy: *“Without Saying a Word, Israeli Troops Beat Up a Blind Man in His Bed. Israeli soldiers invaded the home of a Palestinian family at night and battered a man in the face in front of his wife and children. He’s 47, blind and on dialysis, and his toes have been amputated because of diabetes”* (Haaretz, Feb 28, 2019). Als reactie op de houding van hogerhand, schreef Levy enkele dagen later een vervolgartikel: *“The Israeli Soldiers Who Beat a Blind Palestinian Man Are Beastly. It was beastly human beings who stormed into the home of Mizhar Munzer and his wife Iman, who covered up the gravity of the incident, who did not punish anyone and who remained indifferent to this abuse”* (Haaretz, Feb 2).

<sup>106</sup> Zie Asa Winstanley, *« How Israel’s Occupation of Young Palestinians is Damaging their Mental Health and Well-being”* (Informed Comment, March 19, 2021).

<sup>107</sup> Bv.: Kathryn Shihadah, *“Israeli forces shoot dead another Palestinian demonstrator”* (Israel-Palestine News, March 20, 2021): *“According to news reports, Israeli forces shot and killed a 42 year-old Palestinian man during a peaceful protest in the village of Beit Dajan in the northern West Bank. The man, Atef Yussef Hanaysheh, was reportedly shot in the head while he was among a group demonstrating against an unauthorized Israeli settler outpost nearby that had been built on village land. The settlement is illegal under both Israeli and international law.”*

<sup>108</sup> Twee recente voorbeelden: (1) Gideon Levy & Alex Levac, *“Nour Stepped Out of the Car, Hands Raised. The Order ‘Don’t Shoot’ Was Heard. But It Was Too Late”* (Haaretz, Dec 19, 2020). (2) Vorige augustus: Nasser Halawa uit Nabloes, 47 jaar en doofstom, nam op 17 augustus als voetganger bij de Qalandiya Terminal per vergissing de

“*settler colonialism*” géén toeval - net zomin als de straffeloosheid waarvan soldaten genieten vanwege de legerleiding. Ontmenselijking van “*de andere*,” brengt bijna onvermijdelijk *eigen* ontmenselijking met zich mee. Anders gezegd: wie de andere mens behandelt als was hij/zij geen mens maar een “*beest*”, verandert zélf in een “*beest*” – en handelt daar ook naar. De collectieve dehumanisering van de Palestijnen, kun je zeggen, heeft “*het Joodse volk zelf ontmenselijkt*”.<sup>109</sup>

Gideon Levy’s sarcastisch-ironisch schokkend commentaar bij het genocidaire optreden van Israël’s ‘Verdedigingsleger’ (“*Israel Defense Forces*”) t.a.v. weerloze Palestijnse volwassenen én kinderen luidt:<sup>110</sup>

“Palestinians and Israeli Arabs are fair game. They’re fair game in the occupied territories and fair game in Israel. They’re fair game because their blood is cheap. It’s cheap in Umm al-Hiran and cheap at the Tul Karm checkpoint. It’s cheap at construction sites and cheap at roadblocks....

To most Israelis, all Arabs are the same and they’re not human beings equal to us. They’re not like us. They don’t love their children or their lives the way we do. They were born to kill. There’s no problem killing them. They’re all enemies, suspicious objects, terrorists, murderers – their lives and deaths are cheap. So kill them, because nothing bad will happen to you. Kill them, because it’s the only way to treat them.”

Ook het hoger aangeklaagde terreurgeweld van de “*hilltop youth*” moet uiteraard in de brede context worden geplaatst van de verre gaande racialisering<sup>111</sup> en ontmenselijking van de “*Arabs*” in combinatie met toenemend fanatisme en extremisme in een almaar verdere verrechtsing van de Israëlische samenleving. De kreet “*Death to Arabs!*” is als het ware ‘gemeen goed’ geworden. Tijdens de “*Jeruzalemdag*” (jaarlijkse viering van de verovering van Oost-Jeruzalem in 1967)<sup>112</sup> weerklinkt zeuit de keel van duizenden vlaggenzwaaiende Joodse adolescenten die met hun vlaggen door de ‘Arabische’ straatjes van oud-Jeruzalem stormen of uit die van de aanhangers van *La Familia*, de ‘spionkop’ van de racistische

---

uitgang voor auto’s; omdat hij ‘geen gehoor’ gaf aan de roep van een soldaat, werden verschillende kogels op hem afgevuurd; op 11 december is hij in het hospitaal aan zijn verwondingen bezweken, zie: “*Injured Deaf Palestinian Dies From His Wounds*” (IMEMC, Dec 11, 2020).

<sup>109</sup> Zo Justine Sachs: “(Wohl’s article) demonstrates how Zionism’s dehumanisation of Palestinians has in turn dehumanised Jewish people. In order to fully realise our own humanity, we must recognise theirs.” In: “*Oh you foolish little Zionists!*” Justine Sachs on the cruelty and inhumanity of Zionism, the movement supposed to solve the ‘Jewish question,’” in *The Pantograph Punch*, January 21, 2019.

<sup>110</sup> “*Kill Them, They’re Fair Game*” (Haaretz, 20.01.2017). Recentelijk door hem hernomen in een kritiek op de houding van de “linkse” pers in Israël t.a.v. het Israëlische oorlogsgeweld tegen Gaza: “The picture that it paints is that Palestinians were born to kill. They are beasts, we are human beings. They impose war on the most peace-loving country, a war that it so does not want”, in: “*Israel’s Leftist Media Pushing for War With Gaza*” (Haaretz, March 27).

<sup>111</sup> Voor een diepgaande studie over de rol van racialisering in het Israëlische vestigingskolonialisme zie Ronit Lentin, “*Traces of Racial Exception. Racializing Israeli Settler Colonialism*” (2018).

<sup>112</sup> Zie bv. “*The one day Jerusalem’s Palestinians fear the most*” (Suleiman Maswadeh, +972, May 20, 2017).,

voetbalclub 'Beitar Jerusalem'.<sup>113</sup> Of heel recent: tijdens de Ramadan, 21 april 2021, in een massale, gewelddadige aanval tegen Palestijnse jongeren op het plein aan de Damascuspoort van oud-Jeruzalem.<sup>114</sup>

---

<sup>113</sup> Zie Ayelett Shani, *"Anti-Arab Group La Familia Is Only as Violent as Israel's Leaders Allow It to Be"* (Haaretz, Sept 12, 2020). Het is bijzonder ironisch dat de club nu voor de helft werd verkocht aan een lid van de koninklijke familie van... Abu Dhabi. PS Een andere, anti-Palestijnse kreet/zang van La Familia militanten is *"May your village be burned!"* Zie Amos Barshad, *"When extremist soccer 'ultras' aligned with Israel's right-wing government, mayhem followed"* (The Washington Post, Oct 6, 2020). Zie ook de video met toenmalig minister van Cultuur en Sport, Miri Regev, tussen Beitaraanhangers: *"Miri Regev Posts Video Surrounded By Genocidal Chants"* (28 juni 2018).

<sup>114</sup> Zie Nir Hasson, *"Break Their Faces': As anti-Arab Attacks Spike, Jewish Supremacist Group Plans Jerusalem Show of Force"* (Haaretz, April 21, 2021). En: *"A pogrom in Jerusalem"* (in: Jewish Voice for Labour, April 26), met twee bijdragen uit het +972 Magazine: Orly Noy, *"I write to remember the brutality of Jewish violence I saw in Jerusalem"* (22 april, 2021), en een Newsletter van Edo Konrad, Editor-in-Chief of +972 Magazine (25 april 2021).